ԺԱ. ՏԱՐԻ 3156 — 16 ՕԳՈՍՏՈՍ 1894 — 26 ՍԷՖԷՐ 1312 — ՆՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعلیه‌ده غلطه‌ده آره‌ولك غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան դանեկան արժէք		150
» »	Վեցամսեայ » »		75
» »	Եռամսեայ » »		40
Օտար երկիրներէ	Տարեկան Ֆրանք		56
»	Վեցամսեայ »		28
Ընտիր թուղթի վրայ մասնաւոր տպագր.	Տարեկան Օսմ. Ոսկի		2
Գաւառաց թղթատարի ծախքը միօրինակ		Ղրուշ	50

Խմբագրութեանս ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ԵՒՐՈՊԱՅԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ

ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Վերջապէս յաջող շաբաթ մը պիտի կրնանք աւետել մեր ընթերցողներուն։ Արդարեւ, սեղանաւորական տեսակէտով մեծապէս, իսկ առեւտրական տեսակէտով բաւական գոհացուցիչ եօթնեակ մը բոլորեցինք։

Այս յաջողութեան համար մեր երախտապարտ աչքերը կը դարձնենք դէպ ի Միացեալ Նահանգներն, ուր մաքսային խնդրոյն լուծումը, թէպէտ ո՛չ այնչափ ինքնին գոհացուցիչ, բայց և այնպէս կարեւոր դէպք մը եղաւ և անհուն ոգեւորութիւն սփռեց ամենուրեք։ Աչք-ըստ արդէն համառօտիւ ծանօյց խնդրին բովանդակութիւնը։ Պ. Մաքքինլիի ծայրայեղօրէն մաքսապաշտ դլութեան դէմ Պ. Ուիլսոն մատուցած էր հակոտնեայ ծրագիր մը՝ ազատ-փոխանակութեան ջատագով։ Ծերակոյտն ասոր ընդդիմացաւ և անոր վճռաբանութիւնն ամիսներ տեւեց։ Բոլոր այս ժամանակամիջոցին՝ առեւտրական և սեղանաւորական աշխարհը կարի անորոշ վիճակի մը մէջ կ'երերար և ապագային վրայ անվստահ՝ անհունապէս սահմանափակած էր իր գործառնութիւնները։ Պ. Ուիլսոնի ազատ-փոխանակութեան ծրագիրը թէպէտ մերժուեցաւ, այլ սակայն ընդունեցաւ որ Մաքքինլիի ծայրայեղօրէն մաքսապաշտ սակագինը բաւականին զեղչուի, այնպէս որ տրուած որոշումը եթէ մէկ կողմէն պարտութիւն մըն էր ազատ-փոխանակիչներուն՝ միւս կողմէն մաքսապաշտներուն յաղթանակն ալ չէր. կրնայ ըսուիլ թէ պարտութիւնը երկու կողմին համար ալ էր. կամ լաւ եւս, ազատ-փոխանակիչք գէթ բան մը շահեցան առ այժմ և ապագային համար նորանոր յոյսեր ունենալէ չեն դադրիր։ Արդէն հիմակուընէ կը պատրաստուին նախնական նիւթերը և գլխաւորաբար շաքարը, մետաղական հանածոյքը և հանքածուխը բոլորովին անմաքս ներմուծելու մասին առանձին առանձին առաջարկներ մատուցանել Ծերակուտին և թերեւս ցարդ մատուցած ալ են։ Ինչ որ ալ ըլլայ այսպիսի նոր առաջարկներու արժէքը՝ իրողութիւնը միշտ իրողութիւն կը մնայ, թէ բարիք մը ծնած է սեղանաւորական և առեւտրական աշխարհին՝ Ծերակուտի նոյն իսկ ժլատ որոշման բերմամբ։

Մաքսային լուծումին լուրը Եւրոպա տարածուածին պէս, սեղանաւորական հրապարակը աննկարագրելի ոգեւորութիւն և մեծ զարկ ստացաւ։ Ամեն կարգի արժեթղթեր, լինին պետական կամ ճարտարական, սկսան վրայ գնել։ Պէրլինէ թղթակից մը նոյն իսկ կը հաւաստէ թէ, սեղանաւորական յառաջխաղաց շարժումը ո՛րքան իրական երեւոյթ մըն է՝ և մոգերը ո՛րքան շլացուցած է որ, անոր ընթացքը կասեցնելու համար սովորական դէպքեր, սովորական պատճառներ բաւական չեն։ Մի՛շտ յառաջ, այս է օրսային այժմու նշանաբանը։ Եւ այս ընդհանուր իրարանցումին մէջ պզտիկ պետութիւններու, որպէս Փորթուգալի և Սերպիոյ, թղթերն անգամ աղէկ կը բռնուին. Իտալիա, հակառակ իր անհաւասարակշիռ նիւթացոյցին, բարեբաղդ է սեղանաւորական տեսակէտով, զի իր պետական արժեթղթերը առաջնակարգ դիրք մը կը գրաւեն այսօր։ Ամերիկեան մաքսային խնդրոյն լուծումէն զատ, ուրիշ մանր մունր պարագաներ ալ, ինչպէս հասոյթներու աւելութիւն, Արժանթինի քաղաքական կացութիւնը և այլն, մասամբ նպաստեցին հրապարակի ընդհանուր բարւոքման։ Այսպէս թէ այնպէս, եւրոպական բոլոր գլխաւոր օրսաները գանգատելու առիթ չունեցին անցեալ շաբթու։

Այս ընդհանուր ոգեւորութեան մէջ, Պէրլինի Գերման-Ասիական պանքային կ'առաջարկուի տասը միլիոն անգլիական ոսկւոյ փոխառութիւն մը կնքել Երկնային Կայսրութեան հետ։ Գերման-Ասիական Պանքան ամենաառաջնակարգ հաստատութիւն մըն է, որուն մասնակից են գերմանական շատ մը նշանաւոր դրամատուններ և ուրիշ անհատական սեղանաւորական տուներ։ Փոխառութեան սկզբունքը արդէն ընդունուած ըլլալով, պանքային ներկայացուցիչները անցեալ շաբթու Լօնտրա գացին Չինաստանի դեսպանին հետ պայմաններու մասին բանակցելու։

Եթէ այս սեղանաւորական փայլուն համայնապատկերը սեւցնող կէտ մը կայ՝ այն ալ Յունաստանի ընդհանուր պարտքին անլոյծ խնդիրն է։

Այս էջերուն մէջ ուրիշ առթիւ պարզած էինք թէ Գերման և Անգլիացի պատուիրակները մերժած էին Պ. Թրիքուբիսի առաջարկները ընդունիլ, և միայն Ֆրանսա տրամադիր կ'երեւնար հելլէն նախարարապետին հետ համաձայնութեան մը յանգելու։ Բայց ահա վերջերս Ֆրանսա իր ընթացքը փոխեց և եկաւ ամէն կերպով միանալ ու համաձայնիլ գերման պատուիրակաց տեսութիւններուն հետ։ Միւս կողմանէ Անգլիացի պատուիրակները փափաքելով յաջող լուծում մը տալ գործին՝ իրենց կողմանէ հակառաջարկ մը մատուցանել ուզեցին առ Թրիքուբիս, ուր մէջ ինչ ինչ զիջումներ ընելով հանդերձ՝ կարգ մը երաշխիքներ և երաշխաւորութիւններ ապահովելու կը ձգտէին։ Խնդիր է գիտնալ թէ վարչապետը պիտի կրնա՞յ սոյն հակառաջարկը ընդունիլ, եթէ երբէք մատուցուէր իրեն։ Եւ սակայն անգլիացի պարտապահանջք ի ժողով գումարելով մերժեցին իրենց պատուիրակներուն կարգադրութիւնը և յայտարարեցին թէ ո՛ և է զիջում ընդունելու կողմէն չեն իրենք։

Այժմ Գերման, Ֆրանսացի և Անգլիացի պարտապահանջք համաձայնած են սա՛ կէտին վրայ թէ հիմակուհիմա պէտք է Յունաստանը իր վիճակին ձգել, մինչեւ որ իր ելեւմուտքը փոքր ինչ բարւոքէ, և միայն անկէ՛ յետոյ բանակցութեան մտնել վերստին։

* *

Առեւտրական հրապարակին վրայ ամենէն աւելի մեծ ոգեւորութիւնը մետաղներուն մէջ տեսնուեցաւ։ Եւ ասիկա ուղղակի արդիւնք էր Ամերիկեան մաքսային նոր սակագներուն։

Թէպէտ Միացեալ Նահանգները հանքային տեսակէտով շատ հարուստ երկիր մըն են, այսու հանդերձ մետաղ արտադրող եւրոպական բոլոր երկիրները կը մտածեն թէ Ամերիկա առաւել կամ նուազ պէտք պիտի ունենայ իրենց արտահանութեանց և այս պատճառով բարձրացուցին իրենց մետաղներուն գները։

Ամենէն աւելի նշանակելի յաւելումները եղան անագի, պղնձի և կապարի գներուն վրայ։ Պղինձի թերթերը մինչեւ 48/10/—անգլ. ոսկիի իջած էին մէկ երկու շաբաթ առաջ, և այժմ կը ծախուին 50/—/— անգլ. ոսկի։ Անագը մինչեւ 71 անգլ. ոսկիի իջած էր, հիմա կը ծախուի 75 անգլ. ոսկիի, կապարին այժմու գինն է 10/2/6, ինչ որ հին գներուն վրայ 7 շիլին 6 բէնսի աւելութիւն մը ցոյց կուտայ։

Մանիֆաթուրայի և մանածի հրապարակը մետաղներուն չափ բարեբաղդ չեղաւ, զի ամերիկեան մաքսային սակացոյցը անոնց վրայ շատ մեծ տպաւորութիւն չէր կրնար ընել։ — Արդարեւ մատամբօլի, ամերիքանի, տպածոյի և մանածի վրայ ընթացիկ գործեր եղան գլխաւորաբար Չինու և Հնդկաստանի հետ։ Բայց ասոնք արտակարգ դէպքեր ըլլալէ աւելի՝ հրապարակի այս ճիւղին հանդարտութիւնը մատնանիշ կ'ընեին։

ՊՐՕԹԷՐ

Պ. ՊԱՐԹԷԼԷՄԻ ՍԷՆԴ-ԻԼԷՌ

Պ. Պարթէլէմի Սէնդ-Իլէռ, երբեմն արտաքին գործոց նախարար Ֆրանսայի, նախորդ շաբթուն իր ինիսունին տարին թեւակոխեց։ 1805 օգոստոսին ծնած է։ Այդ պետական պատկառելի անձին մօտեցողները կը դիտեն որ ամենասուր յիշողութիւն ունի և յստակ կերպով կը պատմէ իր յիշատակները։ Պ. Պարթէլէմի Սէնդ-Իլէռ, որ անցեալ ձմեռ բաւական հիւանդացած էր, բոլորովին ապաքինած է և իր կորովը վերստացած։

Քանի մը օր առաջ, երբ խմբագիր մը խնդակցութիւն կը յայտնէր անոր՝ իր առողջ մարմնոյն ու սուր յիշողութեանը համար, ծերունի դիւանագէտը ըսաւ.

—Ճշմարիտ է, գանգատելու պատճառ մը չունիմ. բայց, իմ հասակիս մէջ, պէտք է շատ զգուշութիւն ընել։ Սակայն ես շատ կ'աշխատիմ միշտ, և մինչեւ մահս պիտի աշխատիմ։ Եւ վաթսո՛ւն տարի է որ կը յարատեւեմ այսպէս։ Բայց, պէտք է խոստովանիմ որ առաջուան չափ մշտաջան չեմ այլ եւս։ Երկար ատեն, առտուան ժամը չորսին կ'արթննայի ու կէս ժամ ետքը աշխատութեան խուցիս մէջն էի։ Հիմակ, ժամը վեցին կ'արթննամ... վասն զի սպասաւորներս իրաւունք ունին քիչ մը հանգստանալու։

Ամառ ձմեռ, Պ. Պարթէլէմի Սէնդ-Իլէռ ժամ 6½ին իր աշխատութեան խուցը կը գտնուի ուր, ամբողջ օրը, փայտի ընքանչիլի կրակ մը կը վառի կրակարանին մէջ, միշտ նոյն բարեխառնութիւնը պահելու համար։ Նախկին նախարարը, իր գրասեղանին առջեւ նստած, ստուարահատոր թուղթի դէզեր կը թղթատէ, ձեռագիրը կը գրէ, փորձերը կը սրբագրէ, առանց ակնոց գործածելու. աչքին տեսութիւնը շատ սուր է մինչեւ այս տարիքին մէջ։

Ճաշարանը երթալու համար միայն դուրս կ'ելլէ աշխատութեան խուցէն. իրիկուան ժամ 6ին թէթեւ ընթրիք մը կ'ընէ և քիչ ետքը անկողին կը մտնէ։

—Ամեն բանի մէջ, կը յայտարարէ, աշխատութիւն ու ճգնապահութիւն միայն կ'ըմբռնեմ. եթէ կուզէք իմ տարիքիս հասնիլ, մի՛ դադրիք բնաւ աշխատելէ և ականջ մի՛ կախէք անոնց որոնք եկամուտներ ունենալու վայրկեանին կը սպասեն՝ հանգիստ վայելելու համար. այդպիսիները պարզապէս ծոյլեր են։

ԹԷ ԻՆՉՈՒ

ԹՇՈՒԱՌՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ ՄԵՌԱԾ ԵՆ ԾՆՈՂՔՍ

Կ.

Եթէ Եսայի մը ըլլայի «լուր երկին եւ ունկնդիր երկիր»ով կը սկսէի սոյն պարբերութիւնը. բայց բանը բանէն անցնելէն վերջ, ի՞նչ օգուտ. ո՛հ, արցունքներս կը խեղդեն զիս ու չեմ կրնար այլ եւս շարունակել... սակայն ինչո՞ւ լռեմ, աշխարհք արարած թող լսէ գլխուս եկածը, ու անփորձներ թող օգտուին իմ թշուառութենէս։

Մեր ամուսնութեան առաջին շաբթէն սկսեալ, կատարելապէս հասկցայ որ ամուսինս Արմենակը ուրիշ բան չէր, եթէ ոչ կեսրոջս ձեռքը խաղալիկ մը, որ ուզած կողմը կը դարձնէր զայն, հո՛ս գնա, հոն մ'երթար, կնոջդ հետ խօսէ, մի խօսիր. այս բանը ըրէ, այն բանը մ'ըներ, բնաւ դիտողութիւն մը, ընդդիմութիւն, կամքի արտայայտութիւն մը չկար իր կողմէն մօրը դէմ, և եթէ ընդդիմանալ ուզէր իսկ, չէր կրնար. որովհետեւ առնական ձեւերու, մաքուր զգեստի տակ սքօղուած ապուշ մ'էր պարզապէս, և եթէ մայրը չըլլար, զինքը շատոնց տարած էին ջուրերը։

Զգացում ըսած բանը բնաւ բարեւ տուած չէր այս մարդուն, և ես՝ հակառակ աղջկնութեանս տածած երազներուս՝ օր մը սէր մը, գուրգուրանք մը, գգուանք մը չտեսայ ամուսնէս, որ գէթ անով մխիթարուէի. բայց անկեղծ ըլլալու համար կը պարտաւորիմ խոստովանիլ թէ բոլորովին անզգայ ալ չէր, ըստ որում տանը մօտի սրճարանը, թղթախաղին գլուխը այնչափ կ'զգածուէր, այնչափ կ'ոգեւորուէր որ, շատ անգամ առանձնութեանս մէջ վիճակիս վրայ ողբացած ատենս ականջիս կը հասնէր կոկորդային աղաղակը «բէօ ատը սէնտանը կամ թէ ֆօրհա օլաւադէր» և կամ «ներեա՛ քուեա փարատա՛ իբի եւեգ՝» շատ անգամ ալ ձայնաւոր «ա՛ ա՛ ա՛, է՛ֆէնտի՛մ ա՛լ» և դեռ ըսէք թէ անզգայ է, բան չը գիտեր։ Սրճարանէն կ'անցնէր գինետուն, ժամը երեքին տուն, եւ ապա առանց բան մը ուտելու ուղղակի անկողին։ Բայց կեսուրս մոռցանք. կեսուրս՝ զոր յաւէտ մոռնալիք չունիմ. ո՞ւր է նշանած ատենուան կեսուրս. ո՞ւր է վրաս հիացողը. օրը հարիւր անգամ զիս համբուրողը. հիմա կը հասկնամ որ Յուդայի համբոյրներ են եղեր, բայց շատ ուշ։ Այլ ես անուն չունիմ տանը մէջ. անունս «գաճաճ» է. և ամեն անգամ որ նեղուի կեսուրս, եօթը դուռ հեռուէն լսուելու աստիճան կը պոռայ. «Տունս քրքրեցիր, փետտած հաւ. կետնոց կետինը անցնէիր տուն ալ պերած թըրախօմադ ալ, տունդ ալ խանութդ ալ. ուղուրսուզ ոտքերդ եկաւ հինգուց ունեցածնիս ալ առաւ տարաւ»։ Եւ ես մէկ կողմէն այս նախատինքը կրելով, միւս կողմէն ալ հօրս տանն ու խանութին անդառնալի կերպով անդունդ գլորելը զգալով օր օրի կը հալէի ու կը մաշէի. ինչ որ շատ լաւ կուգար կեսրոջս գործին, տղան կարգելու պատրուակով ուրիշ յիմար մ'ալ գտնելու և մեծկակ գումար մը ձեռք անցընելու համար։

Եթէ պատահէր օր մը, որ ո՛և է անհանգստութեան առթիւ քիչ մը ուշանայի անկողնոյս մէջ, իսկոյն դուռ դրացի գլուխնիս կը ժողուէր ու կ'սկսէր ուժը հասածին չափ պոռալ. «Միզքս վիզերնի՛դ, խախանիդ ծառքս է. թրախօմայով աղջիկ մ'առնէք. քա օտկերնիդ պագնեմ, մարիր ու քուրեր, սօխանը սաթըճի մը չը մնայ, տահա եաթախին մէջն է, մէկ համբերէ, երկուք համբերէ, ամէն օր է աս, քաշուելու պան չէ. քա Հաճի Պէքիրի լօխում կուգէ. ո՞ւրկէ կտնիմ ես ամէն օր ամեն օր խայմախը լօխումը, սաթըճի մը պարապ չանցներ»։ Այս և այսպիսի հազար լուտանքներ, անարգանքներ, բայց ուրո՞ւ դիմեմ, ամուսին չունիմ գրեթէ, ծնողքս ալ եթէ լսեն անցած դարձածները, կաթուածահար կ'ըլլան. ուրեմն լուռ ու մունջ կը քաշեմ բաղդիս վրայ ողբալով։

* *

Մեր ամուսնութենէն երկու տարի չափ անցնելէն վերջ, օր մը սեղանաւոր մը կը ներկայանայ հօրս խանութը։

—Արթաքի աղա սա խանութին իլէն տունին քիրան պանի մը պէնզէթմիչ ընէինք։

—Ի՞նչ խանութ, ի՞նչ տուն, ի՞նչ քիրա։

—Է՛ թէլաշլանմիշ ըլլալու պան չկայ. մենք միւսիւ Արթաքին հետ լմնցուցինք կործը. հէօճէթները իմին անուանս դարձուցինք. կուզես նէ տուն նստէ քիրան տուր եօխսա էլ պաշխասին կուզէ կոր։

Հայրս կը վազէ ուղղակի կեսրոջս։

—Աս ի՞նչ պան է, Հաճի հանըմ, սարաֆը եկեր տունն ու խանութը ծախուած կ'ըսէ։

—Աս թօաֆ. քա տո՛ւն ինչ իլիշիկ ունիս տանն ու խանութին մէջ. աղջկանդ թրախօման չը տո՞ւիր։

—Ի՞նչ թրախօմա։

—Քա աս մարդուն խելքին է եկեր։ — Եւ կակի բարձրաձայն պոռալ — «Քա տարու մ'ալ եղանք. երկու տարի ետքը եկեր թրախօման ետ կուզէ կոր, սանքիմ շատ չէքիար մաթաճ մ'էր աղջիկդ տէ, նա՛հ, խերը տես. սա հետդ տար. իմին ասլանի պէս տղուս աղջիկ շա՛տ. օտկը պագնողը, եավըր ըլլողը թող տայ»։

Ամիս մը վերջ տունն ու խանութը կը գրաւուի, ու հայրս չը կրնալով տանիլ այսչափ վշտերուն, կաթուածահար կ'իյնայ խեղճ ու անշուք տնակի մը մէջ. զուրկ ո՛ և է նիւթական միջոցէ, մի միայն մայրս ունենալով գլխուն վերեւ... Խեղճ ծնողքս զոհուեցան իմ կոյր սիրոյս, խաբուեցան կեսրոջս կեղծաւորութիւններուն, կտոր մը հացին կարօտը քաշելով մեռան վերջին ծայր թշուառութեան մէջ. կարծես դժբաղդ հօրս աչացը առջեւէն կ'անցնէր բոլոր գլխուն գալիքները, և ի զուր չէր որ կ'ընդդիմանար տունն ու խանութը տալուն. Թէեւ տասնըհինգ տարիներ անցած են այս դէպքերէն ի վեր, սակայն սրտիս կսկիծը փոխանակ մարելու, երթալով կ'այրէ ու կը մրկէ զիս։

Արդեօք կրցա՞յ հասկցընել թէ ինչո՞ւ թշուառութեան մէջ մեռան ծնողքս։

ՎԵՐՋ

ԳԱՍԻՄ

ԱՆԴՈՒՆԴԻ ՄԷՋ ՏՐԱՄ ՄԸ

Քուռիէ տը լ'Էն կ'ըսէ թէ «Բըթի-Բըրէզէօ»ի տնօրէն Պ. Ֆրանսիսք Պօքէ, կապդարար մեքենագործը յոյժ եղերական պարագաներու մէջ մեռեր է։

Պ. Շանթօի գործարանին փակոցն ի Պէլկարտ, լեցուած ըլլալով գետակին բերած կոպիճի զանգուածներով, ուզեցին կիրակիէն օգուտ քաղել զայն պարպելու համար։

Կոպիճներու կուտակումէն սեղմուած երկաթէ ջրադուռը 30 հարիւրորդամեթր բարձրացած էր՝ տաժանելի աշխատութենէ մը ետք՝ բեռնաբարձ երեք մեքենաներու միջոցաւ։

Այս միջոցին գործարանին բանուորներէն Պ. Ռիթէլ, նրբանցքին մէջ իջաւ։ Որովհետեւ կուշանար վեր ելլելու, Պ. Ֆրանսիսք Պօքէ ինքն ալ վար իջաւ զանիկա կանչելու համար։ Բայց իր ձայնը մինչեւ իր ընկերոջը չէր հասներ՝ խեղդուելով Վալզըրինի խլացուցիչ աղմուկէն, որ տասնըհինգ մեթր բարձրութենէ վար կը թափի հոն։ Ելաւ սանդուխէն ու նրբանցքին մէջ մտաւ։

Ջրադուռը երեսուն սանդիմեթր բարձրացած ըլլալով կոպիճ և քար ցոյց կուտար։ Ռիթէլ երկաթէ ձողով մը քարի մը կը դպչէր, երբ յանկարծ ջուրի, աւազի և քարի զանգուած մը նրբանցքին մէջ պոռթկաց անդիմադրելի ուժգնութեամբ մը, ութը մեթր բարձրութենէ անկման ահագին ճնշումին հետեւանօք։

Ռիթէլ կրցաւ ելնարանն հասնիլ, բայց Պ. Պօքէ, հաւանօրէն այդ ահարկու հոսանքէն գլտորած, վերջին աստիճանին վրայ միայն կրցաւ բռնել ինքզինքը։ Քանի մը վայրկեան առկախ մնաց անդունդին վերեւը, բայց ջուրէն ու աւազէն կուրցած, անհուն ուժգնութեամբ արձկուող գայլախազերէն խորտակուած, ժայռին վրայ ինկաւ ուսկից հոսանքով մէկտեղ քարաժայռերուն տակ քաշկռտուեցաւ։

Ռիթէլը կը մնար, անդունդին վրայ, զոր կը ծեծէին նրբանցքէն ուժգնօրէն դուրս ժայթքող ջուրն ու քարերը։

Պահ մը անճառ անձկութիւն տիրեց։ Ի՞նքն ալ պիտի տարուէր անհետանար առյաւէտ։

Գործավար Պ. Կիպէր ու փակոցին վրայ մնացող ուրիշ երկու բանուորներ, միակ վկաներն այդ սրտաշարժ տրամին, բռնեցին սանդուխը ու գերմարդկային ճիգով մը յաջողեցան վեր բարձրացնել քիչ մը (այս ելնարանը տասերկու մեթր երկայնութիւն ունի)։

Այս կերպով Պ. Ռիթէլ աւելի բարձր գտնուելով քան նրբանցքին ծակը որ ցնորագին սաստկութեամբ դուրս կը ժայթքեցնէր ջուր և քար որք ռումբերու պէս ժայռերու կը զարնուէին, կրցաւ սանդուխէն վեր ելլել մեծ դժուարութեամբ։ Փրկուած էր։

Հէք Պ. Ֆրանսիսք Պօքէի մարմինը չը գտնուեցաւ։ Վալզըրինի այն մասն ուր այս սրտաճմլիկ արկածը տեղի ունեցաւ, անչափելի անդունդներ ունի և ջուրերը աւելի քան հազար խորանարդ մեթր կոպիճ քշած տարած են հոն արկածէն ի վեր։

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի (75)

ԺԻՒԼ ՄԱՐԻ

ՏԺԳՈՅՆ ԱՂՋԻԿԸ

ՄԱՍՆ ԵՐՐՈՐԴ

ԷԿԻԹԵԼԹԻ ՀՕՐԸ

—Այն ատենուան լրագիրները հրատարակեցին կենդանագիրը... Անշուշտ պիտի կրնամ օրինակ մը ձեռք ձգել... Վերջապէս կրնամ զուրկ մնալ այն վերջին շնորհէն զոր կը խնդրէի ձենէ։

—Հրատարակուած պատկերները շատ նման չէին։ Չեմ կարծեր որ ձեզի ծառայէին...

Անթոնիօ ողջունեց դատաւորը։

Պ. տը Մոնթէկլոն ցուրտ կերպով պատասխանեց։

Անթոնիօ ա՛լ գործ չունէր Մանտի մէջ։

Պ. տը Մոնթէկլոնի զօրեղ ընդդիմութիւնը քիչ մը զայրացուցած էր զինքը։ Շատ յոյս դրած էր դատաւորէն առնելիք տեղեկութիւններուն վրայ, և ահա այդ մարդը յամառաբար կը մերժէր խօսիլ։

Դատաւորին դէմ խուլ ատելութիւն մը կը յղանար, որ զգուեց զինքը իր խուզարկութիւնները գլուխ հանել։ Գիտէր թէ որքան դժուար էին անոնք, վասնզի եթէ դիպուածն օգնութեան գար իրեն, ի՞նչպէս պիտի կրնար գտնել այն մարդը որուն անունը չէր գիտեր և զոր կատարաբար կուզէր պատժել։

Իր պաշտօնը վերսկսեց Էկլյեթէի մէջ, աւելի մթագգած, աւելի լուրջ և աւելի խիստ քան երբեք։

Քանի մը օր անցաւ։

Առտու մը, իր անձնական սուրհանդակին մէջ, մեծ պահարան մը գտաւ որ բազմաթիւ թուղթեր կը պարունակէր։

Սարսռաց։

Այդ չէ՞ր իր սպասածը, բազմաթիւ պաշտօնաթուղթերը զորս կը փնտռէր, մարդասպանին կենդանագիրը՝ լրագիրներուն հրատարակած նկարագրին հետ։

Մէկ կողմ դրաւ զանոնք՝ գիշերն ուզածին պէս քննելու համար։

Հանք երթալու ժամանակն եկած էր։

Բրատի մէջ փոքր տուն մըն էր վարձած ու դրացի գեղջուհի մը իր կերակուրը կ'եփէր։

Իրիկունը, երբ տուն դարձաւ, աճապարանօք բացաւ պատուհանը։

Ճիշդ իր ուզած լրագիրներն էին զորս գրավաճառ մը գտած էր իրեն համար։

Այս լրագիրներէն երեքին մէջ Պեռնարին պատկերն հրատարակուած էր քանի մը մանրամասնութիւններով՝ սպանութեան վրայ որ այդ միջոցին հանրային կարծիքը կը զբաղեցունէր։

Այս մանրամասնութիւնները նոյնն էին ամեն լրագիրներու մէջ. նկարագիրը ճիշդ ըլլալու էր, քանի որ Մանտի դատարանէն հաղորդուած էր։

Բայց ինչպէս գրեթէ միշտ կը պատահի նմանօրինակ պարագայի մէջ՝ շուտ և վերջին ժամուն չինուած պատկերներուն համար այժմէութեան հարկին տակ, Պեռնարի երեք կենդանագիրները զորս երիտասարդն այն գիշերը աչքին տակ ունէր, կարծես երեք տարբեր ամբաստանեալներու պատկերներն էին։ Կենդանագիրը՝ կա՛մ գէշ չինուելէն կամ լրագրին յոռի տպուելէն, անշուշտ այլայլած էր բնագիր ծառայող լուսանկարին դէմքը։

Եւ Անթոնիօ շփոթած մնաց։

Եթէ լրագիրներուն թուականները չը յիշեցունէին ոճրին ժամանակը, և եթէ նկարագիրն ապացուցած չըլլար թէ չարագործը մէկ հատ մըն էր, հետեւաբար պիտի կարծէր թէ երեք տարբեր չարագործներ կային։

—Շա՛տ առաջդիմութիւն ըրի, ըսաւ զայրացմամբ։

Թուղթերը շպրտեց գզրոցի մը մէջ որուն բանալիքը քովը պահեց։

Ամեն յոյս չէր կորսնցուցած։

Ոչ, այդքան շուտ վհատող մարդ չէր։

Բայց կը խորհէր, փորձելով յատակագիծ մը պատրաստել։

Քիչ անգամ Քասթէլլօ կ'երթար, հակառակ Ֆիլիբի ու Պարթոլի որք կ'ուզէին սանձել այդ վայրագ բնաւորութեան վայրենութիւնը։

Շատ քիչ անգամ մարդ կ'ընդունէր։

Եւ երբ երթար, շուտով կը փախչէր, մենութիւն փնտռելով, միշտ մթագգած, սխալից ու նախանձոտ։

Օր մը դղեակ եկաւ հետը բերելով ունեցած բոլոր թուղթերը, առանց մոռնալու Պեռնարին երեք կենդանագիրները։

Ամենքն ալ սրահին մէջ հաւաքուած էին՝ ճաշարան երթալէ առաջ։

Պարթոլի շատ հետաքրքիր էր գիտնալու թէ ի՛նչ վիճակի մէջ էին երիտասարդին խուզարկութիւնները, ուստի երբեմն տեղեկութիւն կը հարցունէր անոր։

—Նայինք ո՞ւր տեղուանքն էք, հարցուց։

Անթոնիօ Պ. տը Մոնթէկլոնի տուած այցելութիւնը պատմեց։

Պարթոլի մտիկ կ'ընէր խորին յուզումով, եւ չկրցաւ սփոփանքի հառաչ մը զսպել երբ իմացաւ թէ այդ դիմում անօգուտ եղած էր և թէ դատաւորը խստիւ մերժած էր թուղթերն յանձնել։

Բայց անձկութիւնը նորէն սկսաւ երբ Անթոնիօն յարեց.

—Դատաւորին տեղեկութիւններէն ու հարցաքննութեան թուղթերէն կրնամ զուրկ մնալ... Մարդասպանին կենդանագիրն ունիմ...

Ամենքն ալ սրահին մէջ էին, ըսինք։

Տիան, իր թիկնաթոռին մէջ, մտիկ կ'ընէր՝ առանց հասկնալու երեւոյթի. Բլէա եւ Ֆիլիբ Անթոնիօին երեսը կը նայէին։ Ոչ ոք տեսաւ թէ երիտասարդին վերջին խօսքերուն վրայ Պարթոլի դանդաղեր էր՝ սիրտէն զարնուածի պէս։

—Ա՛հ, ըսաւ թոթովելով, ունի՞ք...

—Նոյն իսկ երեք հատ, ըսաւ Անթոնիօ ժպտելով... եւ որովհետեւ երեքն ալ իրարու չեն նմանիր, շփոթած եմ։

—Հետ բերի՞ք, հարցուց Ֆիլիբ։

—Այո, ուզեցի Բլէային ու Տիանին ցուցունել անիծեալ դէմքն այն մարդուն որուն կը պարտինք մեր հօրն ու մեր մօրը մահը։

Պարթոլի, լուռ ու մունջ, յուսահատ կծկումով մը միացուց ձեռքերը, սրտայոյզ յուզման մը ենթակայ։

—Ահաւասիկ, ըսաւ։

Եւ ամենքն ալ, նոյն իսկ Պարթոլի, անյագաբար ծռեցան։

Արդարեւ, հակառակ իրենց աննմանութեան, այդ երեք պատկերներուն մէջ գիծեր կային սակայն որք նման էին իրարու։ Միեւնոյն սեւ աչքերը կը գուշակուէին, նոյն սեւ պեխը կը տեսնուէր, նոյն սեւ մազերը,

Բայց այսչափ։

Եւ ցորչափ կասկածը չարթննար Անթոնիի սրտին մէջ, երբեք չըպիտի միտքէն անցունէր թէ Պարթոլի նախատիպն էր այդ պատկերներուն։

Այս բան քիչ մը ապահովցուց խեղճ մարդը։

Եւ այդ անձկոտ ժամուն մէջ ուրախութիւն իսկ զգաց երբ իր սիրեցեալ Ֆիլիբը քանիցս կրկնեց.

—Այս մարդուն անուշ աչքերը մարդասպանի աչքեր չեն... եւ չեմ կարծեր որ այս ճակտին ետեւը ուր ամեն բան կորով ու քաղցրութիւն կը յայտնէ, երբեք յղացուած ըլլայ ասանկ գծուծ ոճիր մը։

Եւ Բլէա ալ, մտախոհ, կ'ըսէր.

—Այս մարդը մեր խեղճ հօր սպանիչը չէ։

Պարթոլիին աչքերը լեցուեցան։

Եւ աճապարանքով դուրս ելաւ ինքզինքը չմատնելու համար, վասնզի հեծեծանքները կը խեղդէին զինքը։

Իրիկունը, երբ առանձին ետ դարձաւ, Անթոնիօ տարօրինակ մտածումներով պաշարուեցաւ։

Իր հօր սպանիչին պատկերները գզրոցի մը մէջ դրած ատենը այդ տեսարանին վրայ կը մտածէր։

Զարմանալի բան. հիմակ կը թուէր իրեն թէ այդ դէմքը, որ այնքան աննման էր երեք լուսանկարներուն մէջ, որոց պատկերներն ունէր աչքին առջեւ, բոլորովին անծանօթ չէր իրեն։

Կարգ մը գիծեր իր ուշը գրաւած էին, աւելի խորապէս կը դրոշմուէին իր յիշողութեան մէջ։

Այդ խորհրդածութիւնն առջի օրերը չէր ըրած։

Հիմակ ինչո՞ւ կ'ընէր։

Պարթոլի, ինչպէս ըսինք, շատ փոխուած չէր։ Եւ եթէ պատկերներն աւելի աղէկ պատրաստուած ըլլային, անտարակոյս Անթոնիօ պիտի ճանչնար զայն անմիջապէս։

Աչքերն են մանաւանդ որ տարիներ ետքը կը մատնեն անձը։

Ակնարկն ընդհանրապէս քիչ կը փոխուի։

Բայց, նոյնպէս ըսինք թէ, ճիշդ այս նայուածքն էր որ ամենէն աւելի փոխուած էր Պարթոլիի վրայ։ Երբեմնի առուգութիւնը բոլորովին անհետ էր եղած։ Իր աչքերը ատենօք այնքան բոցավառ, հիմակ գրեթէ քօղարկուած կը մնային միշտ, յիշատակներու տխրութենէն ծանրաբեռն։

(Շարունակելի)

Կ. ՊՈԼԻՍ, 16/28 ՕԳՈՍՏ. 1894

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆՔ

ՄԻՍԻՈՆԱՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸ

Միսիոնարական ձեռնարկութեանց Անգլիոյ մէջ վայելած կարեւորութեան ապացոյց մ'է որ միեւնոյն ամսուան մէջ ի Լոնտոն երկու գիրքեր հրատարակուեցան միսիոնարական գործին վրայ, մին Պ. Ֆրետէրիք Ֆենէծոնի, Հնդկաստանի Մողոլեան կայսրութեան օրով կաթոլիկ միսիոնարաց աշխատութեան վրայ, Աքպար կայսեր արքունեաց հետ իրենց յարաբերութեանց վրայ, եւ միւսը Տքթ. Քրոզի գիրքն, ի քննադատութիւն այն բողոքական միսիոնարաց որք Հնդկաց մէջ կը գործեն։ Տքթ. Քրոզ նշանաւոր դէմք մ'է Հնդկաստանի մէջ։ Ի Պէնկալ հաստատուած Անգլիացի, 37 տարի առաջ նշանաւոր հանդիսացաւ Անգլիոյ դէմ հնդկական մեծ շարժման ատեն մատուցած ծառայութեամբք, եւ իբրեւ քաջ իրազեկ հնդկական գործերու, անդամակցեցաւ անօրէն մարմիններուն անգլիական չորս ընկերութեանց որք Ս. Գիրք կամ միսիոնար կը ղրկեն Հնդկաստան։ 28 ամեայ գործակցութեամբ միսիոնարական աշխատութեանց, նաեւ իւր դրամական ձեռնտուութեամբք, Տքթ. Քրոզ իրաւունք ստացած է իբրեւ փորձառու բարեկամ մը խօսելու այս մասին։

Տքթ. Քրոզ գլխաւոր երկու թերութիւն կը տեսնէ բողոքական միսիոնարաց գործելու կերպին մէջ։ Ասոնք են (Ա.) Չափազանցեալ տեղեկութեանց հրատարակումն ոչ-բողոքական ազգաց կրօնական եւ ընկերական վիճակին վրայ, եւ (Բ.) Չափէն աւելի հանգստաւէտ եւ աշխարհիկ կենցաղավարութիւն միսիոնարական գործին շնորհիւ եւ այն ազգաց մէջ ուր գործել կոչուած են։

Այս պարկեշտ քննադատին դիտողութեանց նայելով, հեռաւոր երկիրներու մէջ աշխատող միսիոնարք իրենց կարեւորութիւնն աւելցնելու համար միամտաբար կամ դիտմամբ ծայրայեղ նկարագրութիւններ կ'ընեն տեղացիներուն կրօնային աւանդութեանց եւ բարուց ու վարուց վրայ։ Նոյն իսկ հնդիկ կրօնին եւ հնդիկ բարքերուն վրայ միսիոնարական տեղեկագրերուն մէջ գրուածները ցաւալի սխալներով լի կը գտնէ։ Ինչ կ'արժէ, կ'ըսէ, միսիոնարական գործին համար դրամ հաւաքելու նպատակաւ ստութիւններ հրատարակել։ Ոչ ապաքէն բուն նպատակին հակառակ գործուած կ'ըլլայ։ Միսիոնարները միայն չեն որ կը գրեն տեղացիներուն վրայ. ուրիշ օտարազգիներ ալ կը մտնեն տեղացիներուն մէջ. անոնց ալ գրածները կը կարդացուին, եւ երբ բաղդատուին միսիոնարական տեղեկագրերու հետ, չափազանցութիւնն երեւան կ'ելնէ։ Ինչ հարկ, կ'ըսէ, կեղծաւորական զգայնոտութեան, փարիսեցիական գրգռութեան՝ տեղացիներուն հոգեկան ու բարոյական վիճակին վրայ խօսած ժամանակ։ Կատարուած եւ մանաւանդ կատարելի գործն այնքան սրբազան է որ պէտք էր խիղճ ընել չափազանցութեամբք զայն արատաւորելու։ «Շիտակը գրեցէք, հոգ չէ որ այն ատեն կարճ ըլլան ձեր տեղեկագրեր։ Կեղծ տպաւորութեան ծախքէն խնայութիւն մ'ըրած կ'ըլլայ ընկերութիւնը»։

Տքթ. Քրոզ աւելի եւս ցաւօք կը տեսնէ միսիոնարներուն վարած կեանքը բնիկ ցեղերուն մէջ։ Միսիոնարք իբր թէ առաքելական գործի շարունակողներ պիտի ըլլան, բայց իրենց անհատական եւ ընտանեկան կեանք առաքելականին հետքը չի ներկայացներ։ Հնդկաստան մտաւ թէ չէ, ամենէն երիտասարդ միսիոնարն անգամ կարգուելու ետեւէ կ'ըլլայ։ Քրիստոսի Աւետարանին գլուխ մը դեռ չքարոզած, կին կ'առնու, զաւակներ կ'ունենայ, եւ հետեւաբար Missionary Reportներուն իւրաքանչիւր էջը կը լուսաւորի Հիմենեան ջահով, անձնիւր գլուխի մէջ ուրախ զուարթ կը հնչեն հարսանեկան զանգակներն, եւ առղ ընդ մէջ կը լսուին նորածին պէպէքներուն ճռուողումները։

Տքթ. Քրոզ, համոզեալ բողոքական, ջերմ կուսակից է ամուսնութեան թէ աշխարհականին եւ թէ եկեղեցականին համար։ Բայց կը հարցնէ թէ Քրիստոսի նմանիլ ուզող միսիոնարներուն կը վայլէ՞ այս աստիճան աշխարհասէր ըլլալ։ Եթէ իրենք միսիոնար չըլլային, իրենց երկրին մէջ պիտի կրնայի՞ն այնքան կանուխ կարգուիլ։ Չէ՞ մի որ հասարակ խոհեմութիւնն իրենց վրայ պարտք պիտի դնէր ժամանակ մը համբերել, իրենց նիւթական վիճակն ապահովելու եւ ընտանիք մը կառավարելու չափ աշխարհիկ փորձառութիւն ստանալու համար։ Որովհետեւ միսիոնար եղած են, ի՞նչ իրաւունք ունին ժամանակէն առաջ իրենց անձնական եւ ընտանեկան ծախքերն աւելցնելու, եւ հետեւաբար միսիոնարական սնտուկէ մեծակ գումար մը բուն նպատակէն դարձնելու. զի ամուսնացող միսիոնարաց ծախքերուն հետ թոշակներն ալ կ'աւելնան, եւ այն դրամներ որք պիտի ծառայէին Հնդկաստանի տեղացիներուն մէջ Աւետարան եւ քաղաքակրթութիւն ծաւալելու, կը դրաւուին նորապսակ միսիոնարաց ընտանեկան երջանկութեան պէտքերուն համար։ Կը զարմանայ հեղինակն որ միսիոնարական ընկերութիւնք ոմանք, եւ միսիոնար հասցնող կրթարանք ոմանք, լոկ ամուսնական գործակալութիւններ դարձած են։ (Some missionary societies and training colleges have become mere matrimonial agencies.) Ինչ է այսքան կանուխ կարգուելուն շարժառիթը, կը հարցնէ Տքթ. Քրոզ.—Տեղացիներուն մէջ գայթակղական կեանք չվարելո՞ւ պէտքը։— Բայց միթէ այսօրէ՞ն, միթէ գայթակղակա՞ն կեանք կը վարեն անգլ. կառավարութեան կողմէ ղրկուած քաղաքային երիտասարդ պաշտօնեայք, որք տարիներով մաքէ չեն անցուներ ամուսնական երջանկութիւնն, ապագայ մը, դիրք մը, շահելու համար, եւ երկրին մէկ ծայրէն միւսն ի հարկին դիւրաւ տեղափոխել կարենալու համար. բայց եւ այնպէս «սուրբ կեանքով մը կ'ապրին» (and yet live a holy life)։ Քաղաքային կառավարական պաշտօնեայն որ Հնդկաստան կը գտնուի, շատ աւելի անձնուրաց կեանք մը կը վարէ քան միսիոնարն որ օրինակ պիտի ըլլար անձնուրացութեան եւ առաքինութեան։ Տքթ Քրոզ աւելի յառաջ կ'երթայ ու կը գտնէ որ շատ մը անգլիացի երիտասարդներ հիմէ միսիոնարական պաշտօն կ'ընդունին՝ կանուխ կարգուիլ կարենալու համար է միայն. զի կը տեսնեն որ ուրիշ ինչ գործի ձեռնարկեն՝ այնքան շուտ պիտի չկրնան ապահովել իրենց նիւթական եւ ընկերական վիճակն ու կանուխ կարգուիլ։ Բայց ի՛նչ իրաւունք է, կը հարցնէ, Անգլիոյ մէջ բարեպաշտ խոնարհ կարգի մարդերու, սպասուհիներու, դպրոցական տղաքներու բէնինները ժողվել միսիոնարական գործին համար, եւ ամենքը մէկէն լցնել երիտասարդ միսիոնարաց գրպանին մէջ որպէս զի երթան օր առաջ իրենց բնախօսական պէտքերը գոհացնել Հնդկաստանի ամենէն բազմամարդ եւ բարեկարգ կեդրոններէն միոյն մէջ, անգլիական հանգստաւէտութեան ամեն պայմաններով շրջապատուած, եւ ընդ հովանեաւ բրիտանեան զինուց եւ օրինաց։ Մնաց որ, Տքթ. Քրոզ կը տեսնէ որ ամուրիներուն մէջ մեղանչողներ որչափ են՝ ամուսնացեալ միսիոնարաց մէջ նուազ չեն, եւ աւելի շատ են այրի մնացած միսիոնարներուն մէջ, որք կանուխէն վարժուած ըլլալով ամուսնական կեանքի, դիւրաւ չեն փոխեր իրենց կեանքն՝ իրենց կնոջ մահէն ետքը։ Տքթ. Քրոզ չի յամառիր կուսակրօն կղերի պատրաստութիւն միսիոնարութեան մէջ գործածելու համար, որպէս այժմ կը պահանջեն ոչ սակաւ անկլիքանք։ Կը պահանջէ միայն որ միսիոնարական գործին յօժարող երիտասարդներն ալ գէթ նոյնքան համբերող ըլլան եւ ամուրիութեան մէջ նոյնքան զգուշաւոր կեանք մը վարեն որքան են այնքան երիտասարդներ որք ուրիշ ասպարէզներու մէջ իրենց ապագայն կը շահին։

Դուք, սիրելի ընթերցող, երբ կը կարդաք Տքթ. Քրոզի նման իրազեկ անձի մը այս դիտողութիւնքն իւր նոր գրքին մէջ (Essay on the prevailing Methods of the Evangelization of the Non-Christian World.—Luzac and Co.,) չե՞ք յիշեր որ այս մօտ դիտողութիւններ ժամանակաւ կարդացած ըլլաք նաեւ հայ թերթերու մէջ, մանաւանդ Մասիս օրաթերթին մէջ, ուր ներկայ յօդուածն ստորագրողը կարգ մը յօդուածներով պնդած էր թէ (Ա.) Ամերիկացի Միսիոնարք իրենց Missionary Heraldներուն մէջ ծուռ տեղեկութիւններ կը հրատարակեն այն ազգաց կրօնական վիճակին վրայ որոց մէջ գործելու պաշտօն առած են, եւ (Բ.) Միսիոնարք իրենց կրօնական ու կրթական պաշտօնին աշխարհիկ հանգիստ կենցաղավարութեան մէկ հատիկ միջոց նկատած ըլլալով, իրենց մէջ պակաս չեն աշխարհիկ նկատումներէ թելադրուողներ, որով ոչ այնքան օգտակարապէս կը վատնուին գումարներ որք իմացական ու բարոյական կարեւոր նպատակներու կրնային գործածուիլ։ Տքթ. Քրոզի խօսքերէն կ'երեւի թէ այս մասին զանազան միսիոնարութիւնք իրարու կը նմանին աւելի կամ նուազ։ Ասիկա իրենց գիտնալիք բանն է անշուշտ. բայց մեր հրապարակագրի խղճին առջեւ պարտաւորութիւն մը կատարած ըլլալու համար, աւելորդ չգտանեցինք արձանագրել տարիներով ետքն հասնող այս համոզիչ վկայութիւնը։ Բ. Փ.

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՉԻՆ ԵՒ ՃԱՊՈՆ

ՇԱՆԿԱՅ, 21 Օգս. (Սէնթրըլ Նիւզ) («Թայմզ»).—Ֆենկ-Դիէնի զօրաբաժնին հրամանատար Թիօ զօրավար կը հեռագրէ թէ ուրբաթ օր Չինացիք զարկին Ճապոնցիներն ի Բինկ-Եանկ, եւ ծանր կորուստներ կրել տալով անոնց, պարտաւորեցին զանոնք քաշուելու ի Չունկօ, 11 մղոն անդին։ Չինացիք շաբաթ օր վերստին զարկին Ճապոնցիներն եւ զանոնք արտաքսեցին Չունկօյէ։ Դարձեալ ծանր կորուստներ կրեցին Ճապոնցիք։ Չունկօ այժմ Ճապոնցիներուն ձեռքն է։ Այսօր ուրիշ մեծ ճակատամարտ մը կը սպասուի։ Չինացիք յառաջագոյն թողած էին Ասան քաղաքն ընդ հրամանատարութեամբ Եէհ զօրավարի, որոյ սպանուելուն լուրն անհիմն էր։ Չինացիք, իրենց յարած Քորէացիներէ օգնութիւն ստանալով, ճամբով մը դիմեր էին Սէուլի արեւելեան կողմն, ուր Բինկ-Եանկի դիրքը կը դիմէր արդէն չինական ուրիշ զօրախումբ մը։ 9,000 Ճապոնցիք Չինացիներուն ընդառաջ ելնելու համար Սէուլէ դէպ ի Բինկ-Եանկ քալեցին։ Այս վերջին կէտի հեռագրատունը կը մնայ Չինացիներուն ձեռքը։ Ճապոնցիք իրենց յառաջագոյն ծովուն հանած զօրքերը նորէն նաւ կը դնեն, չի գիտցուիր ո՛ւր ղրկելու համար այս անգամ։

—Այս հեռագրի Թայմզի մէջ հրատարակման հետեւեալ օրը Ռիւդեր Գործակալութիւնը ծանոյց թէ Լոնտոնի ճապոնական դեսպանատունը մինչեւ նոյն օր տեղեկութիւն ստացած չէ նոր ճակատամարտին վրայ, եւ ճապոնական դեսպանատան մէջ «կարեւորութիւն չեն տար Շանկայէ եկած հեռագիրներուն չինական յաղթութիւններ ծանուցանող ի Քորէա, որք եթէ ստոյգ ալ ըլլան, հաւանօրէն կը ցուցնեն թէ յառաջապահ զօրախումբ մը ետ մղուած է։ Եթէ Քորէայի մէջ գտնուող ճապոնական բանակին գլխաւոր մասը ձախողած ըլլար, անշուշտ հեռագիր կուգար ճապոնական կառավարութեան։»—Այս է առայժմ ճապոնական կողմէն տրուած բացատրութիւնը։ Բայց ուրիշ կերպով ապացուցուած չէ որ բոլորովին անհիմն ըլլայ Թայմզի թղթակցին հաղորդած դէպքը։

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ, 21. (Ռէօյթէր).—Միացեալ Նահանգաց ճապոնական դեսպան Պ. Քուրինօ այսօր ըսաւ թէ Ճապոն պէտք չունի օտարէն ընդունելու հրացան, դրամ, կամ մարդ։ Ճապոնական բանակին ու նաւատորմին մէջ ծառայելու համար պէտք եղածէն շատ աւելի թուով օտարազգի (եւրոպացի եւ ամերիկացի) կամաւորներ դիմած են Ճապոնի կառավարութեան։

ԱՆՏՈԿՈՍ ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆ Ի ՃԱՊՈՆ

ԵՈՔՈՀԱՄԱ, 22. (Սէնթրըլ Նիւզ).—Յիսուն միլիոն տոլարի ներքին փոխառութիւնէն զատ, զոր Ճապոնի ժողովուրդը քանի մը պատիկ ստորագրեց կարճ միջոցի մը մէջ, Ճապոնցի ազնուականք առանձինն ստորագրեցին ութսուն միլիոն տոլարի գումարի մը համար, եւ յայտնեցին թէ այս ստակն անտոկոս փոխ կուտան իրենց կառավարութեան։

ՇԱՆԿԱՅ, 21.—Ի Քորէա մտնող զօրքերը գանակոծեցին իռլանտացի միսիոնար Պ. Ուայլի, երբ նա կը քարոզէր ի Լիօեանկ։ Պատուելին առած վէրքերէն մեռաւ։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ.—Միացեալ Նահանգաց ելմտական նախարարն որոշեց զի, ըստ նոր մաքսային ծրագրի, օտար երկիրներէն բերուած վաճառքներն որք դեռ կըսպասեն մաքսատան մթերանոցին մէջ, դուրս հանուելու համար մաքսի ենթարկին ըստ Մաք Քինլիի սակացոյցին, եթէ նոր օրէնքով անմաքս ընդունիլ որոշուած է զանոնք. Իսկ եթէ այն ապրանաց մաքսին ոչ թէ բոլորովին ջնջուած, այլ միայն զեղչուած են, պէտք է անոնց համար մաքս վճարուի զեղչեալ նոր սակացոյցին համեմատ։ Այս զարմանալի որոշման յանգեր է նախարարը, տեսնելով որ նոր օրէնքին մէջ տրամադրութիւն չկայ թէ նախորդ մաքսացոյցին օրով մթերուած ապրանքներն եթէ այսուհետեւ անմաքս ընդունիլ որոշուած է, այժմ ի՛նչ կերպով պէտք է մաքսատունէն հանուին։ Նախարարն օրէնքին անորոշութենէն օգուտ քաղած է, ի նպաստ պետական գանձուն թնք որոշելու համար։

—Այս որոշման վրայ, վաճառականներն իրենք ալ որոշեցին անմաքս ընդունուելիք ապրանքները մաքսատունէն չհանել, այլ ետ ղրկել, եւ յետոյ նորէն բերել զանոնք, անմաքս ներս մտցնելու համար։ Յայտնի է թէ, ըստ նոր օրէնքի, չգործուած բուրդն այսուհետեւ անմաքս պիտի ընդունուի, յորմէ մեծ շահ կը սպասեն Աւստրալիա եւ Արժանդին։ Իսկ շաքար ծանր մաքսի ենթարկուած է, պաշտպանելու համար ամերիկեան շաքարի գործարանները։ Նոր օրէնքն «արժէքին համեմատ» մաքս կը դնէ «տեսակին համեմատ» մաքսի տեղ որ Մաք Քինլիի օրէնքին ընդհանուր տրամադրութիւնն էր. ընդհանրապէս կը զեղչէ մաքսերն, երբեմն մինչեւ կէս առ կէս, բայց Ուիլսընի ծրագրով անմաքս ընդունուելիք կարգ մը ապրանքներն, ինչպէս ածուխ եւ հանքէ ելած բնական երկաթ, կ'ենթարկէ մաքսի։ Մաքսատան մթերանոցներուն մէջ շատ բուրդ կայ, որ երբ ետ ղրկուի եւ նորէն բերուելով անմաքս մտնէ, լիպրայի մէկ սէնդ ծախք կրած պիտի ըլլայ եղեր։

—Նիւ Եորքի բուրդի վաճառականք, շատ գործ ընելու վստահութիւն ունենալով, կը հիմնեն բուրդի սակարան մը, որուն համար նոր շէնք մը կը կառուցուի ի Ուէսդ-Պրոտուէյ։

—Նոր օրէնքին մէջ հետզհետէ երեւան կ'ելնեն անուշադրութեան բազմաթիւ սխալներ, (զի վերջին օրերը շատ հապճեպով կարգադրուած էր այնքան ստուար ծրագիր մը ուր անհամար մանրամասնութիւնք կը վխտան)

Այս սխալներ շատ շփոթութիւն պիտի պատճառեն եւ բազում դատեր տեղի պիտի ունենան՝ դատարանական վճիռ ընդունելու համար անոնց վրայ։

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ յարաբերութեանց տեսակէտով օրուան մեծ դէպքն է Նօյէ Տէյչէ Ալկ. Ցայթունկի ուշագրաւ խմբագրականն, որով ուրախութիւն կը յայտնէ թէ Ֆրանսացիք առաջուան չափ անհաշտ աչքով չեն նայիր Գերմանիոյ, եւ յորչափ խաղաղութիւն կը տիրէ, Գերմանիոյ հետ բարի դրացնութեան յարաբերութիւններ ստեղծելու չեն դժկամակիր։ Օրինակի համար, կ'ըսէ, Քամէրունի եւ Քոնկոյի ափրիկեան խնդրոց մէջ, որպէս եւ Յունաստանի հանրային պարտուց խնդրոյն մէջ, Ֆրանսայի եւ Գերմանիոյ կառավարութիւնք կրցին բարեկամական համաձայնութեան յանգիլ։ Նաեւ լրջամիտ Ֆրանսացիք Վիլհէլմ կայսեր խաղաղասէր ճիգերը կը գնահատեն արդարապէս։ «Կայսեր վեհանձն բնաւորութեան եւ արարքներուն այս արդար գնահատութիւնը պատիւ կը բերէ ֆրանսացի ժողովրդեան նման լուսաւորեալ եւ նշանաւոր ժողովրդեան մը մտքին»։

ԵՐԿՈՒ ԳԵՐՄԱՆ ՄԻՍԻՈՆԱՐՔ (կաթոլիկ) ի Շան-Թունկ (Չին) աւազակաց ձեռքն ինկան, որք մեծաքանակ փրկանք կը պահանջեն։ Տեղային իշխանութիւնք յայտնեցին թէ այն աւազակները բռնել անկարելի է։ Ուստի դրամը ճարելու հոգ կը տարուի։

Պ. ՏՕՎԷ գերման գերձակն, որ իւր հնարած անթափանց զրահաւորն իւր վրայ կը փորձէ ի տես հասարակութեան, յԷքսլա-Շաբէլ հրապարակային փորձ մ'ըրած ժամանակ, գնտակն իւր մարմինը մխուեցաւ։ Բայց կը յուսացուի իւր կեանքը փրկել։

ՀԵՌԱԳԻՐ

ՉԻՆ ԵՒ ՃԱՊՈՆ

ԵՈՔՈՀԱՄԱ, 24 Օգոստ.—Ճապոն նոր զօրք կը ղրկէ պատերազմի դաշտը։ Չինէն ալ կը ծանուցուի թէ սպառազինութիւնք փութով պնդութեամբ կը շարունակուին հոն։ Այս օրերս վճռական ճակատամարտ մը կը սպասուի։

ՇԱՆԿԱՅ.— 10,000 զօրաց բանակ մը պատրաստելու հրաման եկաւ Բեքինէ։ Օտարազգիք առանց մասնաւոր արտօնութեան պիտի չմտնեն զինարաններուն։

ՀՈՆԿ-ՔՈՆԿ.—Ճապոնէ մեկնած շատ մը Չինացիք հոս կուգան։

ՑԱՐԻՆ ԱՌՈՂՋԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԸ

ՓԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ, 25.—Բրոֆ. Զախարին կայսերական գերդաստանին բժիշկն, յայտարարեց թէ Ցարին առողջական վիճակն հոգ պատճառելիք բան մը չունի։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ.— Խորհրդարանը փակեցաւ։ Գահաճառը կ'ըսէ թէ օտար երկրաց հետ յարաբերութիւնք բարեկամական են, եւ խաղաղաւէտ են ի մասին ափրիկեան ինչ ինչ խնդրոց որք դեռ չեն կարգադրուած։ Ֆրանսայի հետ բարեկամական բանակցութիւնք կ'ըլլան։ Թագուհին կը ցաւի Չինի եւ Ճապոնի պատերազմին համար։ Չէզոքութեան խստիւ պահպանման համար միջոցներ ձեռք առնուած են։ Լորտերու ժողովոյն խօսքը չըներ։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ Ի ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ

ԱԹԷՆՔ, 26.— Սաստիկ երկրաշարժ Եւբէա կղզւոյն մէջ։ Ազդեցութիւնն Աթէնքի մէջ ալ զգալի էր։ Վնաս մը չեղաւ։

ԲՈՒՌՆ ՓՈԹՈՐԻԿ Ի ՍՊԱՆԻԱ

ՄԱՏՐԻՏ.—Բուռն փոթորիկ երէկ բովանդակ Սպանիոյ մէջ։ Ահագին վնասք։ Ամեն հեռագիրք խզուեցան։

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՆՈՐ ՅԱՂԹՈՒԹԻՒՆ ՉԻՆԱՑԻՈՑ

ԹԻԷՆ-ՑԻՆ, 27 Օգս.—Եէհ զօրավարը, 4,000 չինացի զօրքով, ի Չունկ Նու յաջողեցաւ ճեղքել ճապոնական գիծերն, եւ ի Բինկ-Եանկ միացաւ չինական բանակին մեծագոյն հատուածին հետ։

—Չինու կայսրն հրամայեց գլխատել այն չարագործներ որք ծայրայեղութիւններ գործած էին եւրոպացի միսիոնարաց դէմ, եւ դրամական հատուցում ընել վնասուողներուն։

ՇԱՆԿԱՅ.—Իբրեւ չինացի ծպտեալ եօթն Ճապոնցիք ձերբակալեցան եւ աքսորեցան։ Ֆորմոզա կղզւոյն մէջ յիսուն լրտեսներ գլխատուեր են։

ՄԱՐՈՔԻ ԳՈՐԾԵՐ

ՃԻՊՐԱԼԹԱՐ.— Թանճէրէ կը ծանուցուի թէ Մարոքի երիտասարդ նոր վեհապետը մեռեր է։

ԹԱՆՃԷՐ.—Ֆէսի մէջ ֆրանսական հիւպատոսարանի մը հաստատման համար ծագած միջադէպին առթիւ Ֆրանսայի գոհացում տալու համար, Էմիրն որոշեց որ զինուոր մը իբրեւ պահակ դրուի հիւպատոսարանին դրան առջեւ։ Այս տնօրէնութիւն լաւ տպաւորութիւն ըրաւ։

ԱՐԿԱԾՆԵՐ

ՀՌՈՄ, 27.— Հռոմ-Միլանի կառախումբն ուրիշ կառախումբի զարնուելով, մեքենավար մը եւ երեք ճամբորդներ վիրաւորեցան, ընդ որս գաւառապետ կոմս Բաբիէլլի։

—Պրէշիայի զինարանին մէջ, հինգ զօրաւորք ձերբակալեցան, շինուելու վրայ եղած իտալեան նոր հրացանի կտորները գողնալուն համար (Օտարներու ցուցնելու նպատակաւ)։

ՆԻՒ ԵՈՐՔ.— Նիքարակուայի զօրքերը գերի բռներ են անգլ. դեր-հիւպատոս Պ. Հաչ, եւ ուրիշ ումն օտարազգիներու հետ Քոսթա-Ռիքայի սահմանագլուխը տարեր են։

ԿՈՄՍ ՔԱՓՐԻՎԻ

ՔԱՐԼՍՊԱՏ.—Պ. Քափրիվի հոս եկաւ, եւ պիտի մնայ մինչեւ հոկտ.ի սկիզբը։

ՎԻԵՆՆԱ.— Պ. Զանքով Փեդերսպուրկէ հոս եկած էր, յուսալով թոյլտուութիւն ստանալ Պուլկարիա դառնալու։ Բայց իշխանապետութեան կողմէ հրաման եկաւ թէ իւր մուտքն արգիլուած է ըստ առաջնոյն։

ՍԹՈՔՀՈԼՄ.—Ոսկար թագաւոր ի մօտոյ պիտի հրատարակէ իւր զանազան բանախօսութեանց եւ քերթուածոց հաւաքածոյն։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԼՈՒՐԵՐ

ՎԱՒԵՐԱՑՈՒՄՆ

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱԿԱՆ ՏԵՂԱՊԱՀԻ ԸՆՏՐՈՒԹԵԱՆ

Կայսերական Իրատէ մը վաւերացուցած է Գեր. Համայեակ եպիսկոպոս Դիմաքսեանի ընտրութիւնն ի Տեղապահութիւն Կ. Պոլսոյ Պատրիարքութեան։

Դատական եւ Կրօնական գործոց Նախարարութիւնը յատուկ պաշտօնագրով մը երէկ Ն. Գերապատուութեան հաղորդեց կայս. սոյն Իրատէն։

Այսօր, Կրօնական եւ Քաղաքական Ժողովոց դիւանները Պատրիարքական Տեղապահ Գեր. Համայեակ եպիսկոպոսի ներկայանալով պիտի շնորհաւորեն եւ պիտի հրաւիրեն զՆ. Գերապատուութիւն ի Պատրիարքարան իւր պաշտօնի գլուխն անցնելու։

Մայր Եկեղեցւոյ Թաղական խորհուրդէն.

Մայր-Եկեղեցւոյ Թաղի աղքատաց կարօտելոց ի նպաստ հետեւեալ բարեսէր անձինք նուիրած են.

Գեր. Ս. Արք-Եպիսկոպոս մը 2 լիրա։

Մեծ. Ց. էֆ. Գալուստեան 80 ղրշ.։

» Վահրամ էֆ. Մանուկեանի պաշտօնեայներէ մէկ ոչխար, Պէգճեան Մայրվարժարանի սաներէն Միհրդատ Դաւիթեան եւ Հրանտ Թիւթիւնճեանի ձեռամբ մէկ ոչխար։

Զմիւռնիացի սեղանաւոր Յարութիւն էֆ. Ոսկանեանէ 5 կողով խաղող, ձեռամբ Յովհաննէս էֆ. Մօսրիչեանի։ Տիկին Սրբուհի Աճապահեանէ 67½ քաշ հաց ձեռամբ Արզրեան Մանուկ էֆ.ի։

Յառաջիկայ ձմրան եղանակի մէջ թաղիս աղքատաց եւ կարօտելոց բաշխուելու համար Արզրեան Մանուկ էֆ.ի ձեռամբ հետեւեալ բարեսէր անձինք նուիրած են.

Տեարք Զ. Պ. Մ. 2805 քաշ ածուխ
Զանազան անձինք 6536 » »
9341

16 օգոստ. 94

ՀԱՐՍՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Ուրբաթ օր տեղի ունեցաւ ի Բերա, Բանկալթի, Աղնաւուրեան Յարութիւն էֆ.ի տան մէջ, իւր դուստր Ազն. Օր. Սուլթանի նշանախօսութիւնն Յովսէփ էֆ. Եուսուֆեանի հետ, ի ներկայութեան Եուսուֆեան ու Աղնաւուրեան ընտանեաց եւ անոնց ազգականներուն։

Շնորհալի օրիորդն ընտիր ձիրքերով օժտեալ է եւ կը պատկանի Աղնաւուրեան ու Գափամաճեան ծանօթ ընտանեաց։ Յովսէփ էֆէնտի Եուսուֆեան, Շիրքէթի Խայրիյէի մէջ իր վարած գանձապետի պաշտօնէն զատ, մասնաւորապէս ծանօթ է Արեւելքի ընթերցողաց, իր գիտական հմտալից ու նրբամիտ յօդուածներովը։

Մեր խնդակցութիւններն այս բերկրալից նշանախօսութեան առթիւ։

Բերայի կրթական խնամակալութեան հսկողութեան ներքեւ Յակոբ էֆ. Բաղրատունիի հաստատած առեւտրական գիտելեաց կիրակնօրեայ վարժարանի անդրանիկ շրջանաւարտից վկայականները, Բերայի կրթական խնամակալութեան եւ թաղական խորհրդոյ կողմանէ վաւերացուած ըլլալով, կիրակի օրը բաշխուեցան՝ մայիս 15ի քննութենէն անցնող 17 երիտասարդներու։ Այս շրջանաւարտներն են Պ. Պ.

Գէորգ Նաւասարդեան, Գրիգոր Յակոբեան, Լեւոն Շէրիտճեան, Կարապետ Երզնկացեան, Հրանդ Ոսկանեան, Ղազար Շիրակեան, Մանասէ Սարգսեան, Յաբէթ Հայրապետեան, Յովհաննէս Սէմէրճեան, Յովհաննէս Գազանճեան, Պօղոս Վարժապետեան, Սեդրակ Բրուտեան, Սեփոն Պիպէռեան, Սերովբէ Խաչակերեան, Վահան Մկրեան, Տիրան Թիւլպէնտճեան, Օննիկ Մինասեան։

Խասգիւղի Ներսիսեան երկսեռ վարժարանին տարեկան հարցաքննութիւնք այսօր սկսած են, եւ պիտի տեւեն ութ օր։

Թապլիեան, Պէրպէրեան, Ունճեան, Ազարթմաճեան, Հաւենց, Մանուէլեան, Եուսուֆեան ընտանիքները ցաւ ի սիրտ կը ծանուցանեն մահ

ԳՆԴԱՊԵՏ ՏՕՔԹՕՐ

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՊԷՅ ԹԱՊԻՊԵԱՆԻ

[ՌՈՒՍՈՒՑԻՉ ԿԱՅՍ. ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ]

որ երէկ իր մահկանացուն կնքեց յանկարծական կերպով՝ ի խոր սուգ համակելով իւր կինը, դուստրը ու համայն գերդաստանն։

Յուղարկաւորութեան տխուր հանդէսը պիտի կատարուի վաղը, չորեքշաբթի, ժամ 3ին (Ը. Թ.), Բերայի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցին, ուր փոխադրուած է հանգուցելոյն մարմինը։

Անոնք որ հրաւիրագիր չեն ընդունած, կրնան իբր սոյն նկատել ներկայ մահազդը։

Բանկալթի, 16 օգոստոս

Հայ ժամկոչներու երիցագոյնը, Սարգիս ժամկոչ Շիտանեան, որ աւելի քան քառասուն տարիէ հետէ կը ծառայէր Օրթագիւղի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյն մէջ, մեռաւ կիրակի իրիկուն եւ յուղարկաւորութիւնը կատարուեցաւ երէկ առաւօտ՝ գիւղին քարոզիչ Գեր. Վահրամ եպիսկոպոս Մանկունիի նախագահութեամբ։

Այս տարի պատուանշանաց ցուցակին մէջ գոհութեամբ կը ծանուցանենք թէ Վեհ. Սուլթան բարեհաճած է Գ. կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան շնորհել Ազն. Նազար էֆ.ի, տնօրէն առեւտրական գործառնութեանց դիւանին Հանրային Պարտուց Վարչութեան մէջ։ Նազար էֆ. (Ղազարոս էֆ. Երամեան) արտաքին գործոց նախարարութեան թարգմանչաց դրասենեկին նախկին անդամներէն է, որ Արեւելեան Րումէլիի կազմակերպութեան պահուն, Օսմ. պատուիրակ Ասըմ փաշայի եւ Ապրօ էֆէնտիի քարտուղար եղած է, եւ յետոյ մտնելով Հանրային Պարտուց նորակազմ վարչութեան մէջ, իւր ճարտարմտութեամբ եւ արդիւնաւոր պաշտօնավարութեամբ յաջողած է համեմատաբար կարճ ժամանակի մէջ ամենէն կարեւոր դիրքերէն միոյն հասնիլ հոն։ Իրեն տրուած պատուանշանը վարձատրութիւնն է ճշմարիտ մասնագիտութեամբ մատուցեալ ծառայութեանց, որք արժանապէս գնահատուած են կայս. Կառավարութեան եւ Հանրային Պարտուց Վարչական Խորհրդին կողմէ։

* * *

Գոհութեամբ կը ծանուցանենք նաեւ թէ Վեհ. Սուլթան բարեհաճած է չորրորդ կարգի Օսմանիյէ պատուանշան շնորհել ծանօթ ակնաբոյժ Ազն. Տօքթ. Աճէմեան պէյի, ինչպէս նաեւ Սանիյէի երկրորդ աստիճան՝ Միհրան էֆ. Շիրինեանի, որ կարեւոր մասնակցութիւն մը ունեցած է Եէտի-Գուլէի մանարանին կազմակերպութեան մէջ, որ օգտաշատ հաստատութիւն մըն է։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Ս. Փրկչի Ազգ. Հիւանդանոցի ջղատաւորաց եւ ջղային հիւանդութեանց մասնագէտ բժիշկ Տօքթ. Մօնճէրի ամեն հինգշաբթի օր, ժամը 2-4½ (Ը. Ե.) ամեն կերպ ջղային հիւանդութեանց պիտի նայի ձրիաբար, զոր ի գիտութիւն կը ծանուցանեմք արգոյ հասարակութեան։

Ծ.— Առժմ Ը. Ե. ժամ 2՝ ըստ թըրքաց՝ ժամ 7 ըսել է։

Ներքին լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ.— Էրզրումի գաւառին Քուզիչան գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Զիհնի էֆէնտի, գայմագամ Գարաքիլիսէի, եւ իրեն յաջորդեց Սիւլէյման էֆէնտի, գայմագամ Քուզիչանի։ Գրուած է Էրզրումի կուսակալութեան որ այդ պաշտօնեայք կատարեն օրինական երդումը։

Իւլայի առաջին աստիճան տրուեցաւ տուրքերու եւ տասանորդի արդ ընդհանուր վարչութեան տնօրէնի օգնական Հագգը էֆէնտիի։

Իւլայի երկրորդ աստիճան՝ Քաղաքապետութեան ժողովոյ անդամներէն Ալի էֆէնտիի։

Սանիյէ Միւթէմայիզի աստիճան՝ Էտիրնէի Սուլթան Եէրի գաւառակին գայմագամ Նուրի պէյի, Այտընի Ուրլա գաւառակին գայմագամ Հասան Խուլուսի պէյի եւ մայրաքաղաքիս սեղանաւորներէն ու Առեւտրական Սենեկի անդամներէն Լուի էֆէնտիի։

Սանիյէի երկրորդ աստիճան՝ դերձանի գործարանին օսմանեան անանուն ընկերութեան վարչական ժողովին պատուակալ առաջին քարտուղար վաճառական Շիրինեան Միհրան էֆէնտիի եւ Ատանի Բախչէ գաւառակին գայմագամ Իպրահիմ Հիլմի էֆէնտիի։

Սալիսէյի աստիճան՝ Զինկեաճղ գաւառակին գայմագամ Հաֆըզ Օսման էֆէնտիի եւ Վանայ Աղբակ գաւառակին գայմագամ Թահիր պէյի։

Ֆերիգութեան աստիճան՝ Սպայակոյտի Միրլիվաներէն Ապտուլլահ փաշայի։

Էրզրումի Պայպուրտ գաւառակին Նաիպ անուանեցաւ Ահմէտ Ղալիպ էֆ. նախորդ Նաիպ Բասէնի։

Պիթլիսի Արփէ գաւառակին Նաիպ անուանեցաւ Թէվֆիք էֆ. նախորդ Նաիպ Սամսոնի։

Պրուսայի Սէօյիւտ գաւառակին Նաիպ անուանեցաւ Ալի Րիզա էֆէնտի, նախորդ Նաիպ Թավասի։

Այտընի Ագհիսար գաւառակին Նաիպ անուանեցաւ Մէհմէտ Րիֆաթ էֆ.

Ականաւոր Օսմանիյէ պատուանշան տրուեցաւ Րէիս-իւլ-Միւհէնտիսին Օսման Քեամիլ էֆէնտիի։

Երկրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ Լոնտոնի օսմ. դեսպանատան խորհրդական Մօրէլ պէյի եւ Հայտար Փաշայի հիւանդանոցին առաջին բժիշկ Միրլիվա Մէհմէտ փաշայի։

Երկրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Ֆրանսայի նախարարապետին առաջին քարտուղար Պ. Սէնժաբի։

Երրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Մալիյէի ընդհանուր հաշուակալի օգնական Բէշատ էֆէնտիի, Պօն Մառշէի հիմնադիրներէն Պ. Լուի Պօլթօլի եւ հնախոյզ ամերիկացի Պ. Հէրմանի։

Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Հանրային Պարտուց վարչութեան առեւտրական գործոց դիւանին տնօրէն Նազար էֆէնտիի (Ղազարոս էֆէնտի Երամեանի) եւ անգլիացի Պ. Ճոն Թոմսընի։

Չորրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Հայտար Փաշայի հիւանդանոցին բժիշկներէն ակնաբոյժ գնդապետ Տիգրան Պէյ Աճէմեանի։

Չորրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Սըվազի էրզապա գաւառակին գայմագամ Ապտիւլհալիմ էֆէնտիի։

Լիագաթի արծաթ շքադրամ՝ Համտար Փաշաի հիւանդանոցին բժիշկներէն Միլիվա Նաֆիլեան փաշայի։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԶԵԿՈՒՑՈՒՄՆԵՐ. — Վեհ. Սուլթանն հրամայած է պատրաստել այն շքադրամներն որք պիտի տրուին անոնց որք նպաստներ կուտան երկրաշարժէ վնասելոց։ Այդ շքադրամները պղնձէ պիտի տրուի տասը ոսկի նպաստ տուողներուն, արծաթը՝ մինչեւ յիսուն ոսկի տուողներուն եւ ոսկին՝ անկէց աւելի տուողներուն, ինչպէս նաեւ վեհապետներէ եւ Եւրոպաի կայսրուհիներէ, Թագուհիներէ ու պաշտօնատանց իշխաններէ անոնց, որք նպաստներ տան։ Այդ շքադրամներու ծաւալը փոքր պիտի ըլլայ։ Իսկ նպաստ ընող ընկերութեան մը անուամբ տրուելիք շքադրամը ոսկիէ պիտի ըլլայ եւ աւելի մեծ ծաւալով։

* * *

Վեհ. Սուլթանին բարձր նախագահութեամբ Քաղաքապետութեան պաշտօնատան մէջ կազմեալ արկածելոց նպաստամատոյց յանձնաժողովը մինչեւ երեկ հետեւեալ գումարները գանձած է ի նպաստ երկրաշարժէ վնասելոց։

	Ղրուշ
Գումար նախորդ ցուցակի	3,024,543 20
Առողջապահկն. վարչութեան պաշտօնեայք	1,620
Քաղաքային հանգստեան Թոշակի սնտուկին պշտնեայք.	1,620
Կամուրջներու եւ խճուղեաց քննիչ Պէտրի էֆէնտի	162
Կամուրջներու եւ խճուղեաց քննիչ Բէնան էֆէնտի	162
Թաշըզճա գունդի 17րդ գունդին գեր-գնդապետ Ահմէտ պէյ	2,160
Սօֆիայի օսմ. ընդհանուր հիւպատոս Պ. Սիմոն Սաքս	2,359 30
Գումար	3,032,627 10

ԿԱՅՍ. ՆԵՐՈՒՄ.—Ոստիկանութեան նախարարութիւնը Դատական նախարարութեան հաղորդած է անուններն այն բանտարկելոց, որք իրենց պատժոյն երկրորդ մասն աւարտած ըլլալով ազատ պիտի արձակուին Վեհ. Սուլթանի գահակալութեան տարեդարձի օրն։ Այդ բանտարկելոց թիւն է վաթսունըութ, որոց երեքը կին։

Ի ԿԱՅՍ ՊԱԼԱՏ.—Ելմտական նախարար Վսեմ. Նազիֆ փաշա երէկ կայս. պալատ գնաց եւ ստացաւ Վեհ. Սուլթանի հրամանները։

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ.—Ամերիկեան եւ հոլանտական դեսպանք երէկ Բ. Դուռն երթալով յաջորդաբար տեսակցեցան Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին հետ։

ԱՐԿԱԾԵԼՈՑ ՆՊԱՍՏ.—Սուրիոյ կուսակալ Օսման փաշաի նախագահութեամբ յանձնաժողով մը կազմուած է Կ. Պոլսոյ երկրաշարժէն վնասելոց նպաստ հաւաքելու համար։

—Պէյրութի մէջ ալ նոյն նպատակաւ յանձնաժողով մը կազմուած է։

—Մանաստրի նահանգին մէջ 200 հազար ղրշ.ի չափ նպաստ պիտի հաւաքուի։

—Բարիզի Թերթերը կը հաղորդեն թէ Կ. Պոլսոյ արկածելոց ի նպաստ Թրուվիլի, Էվեանի ու Տիէբի մէջ կազմակերպուած թատերական ներկայացումներն ու ցայգահանդէսները փայլուն յաջողութիւն գտեր են։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ. —Մանաստրի կուսակալութիւնը հեռագրած է թէ օգոստոս 14ի գիշերը ժամ 2ին Պիլահ գիւղին մէջ սաստիկ ցնցում մը զգացուած է, Նասիլիչ գիւղաքաղաքին մէջ՝ թեթեւ, Կէօրիւճէի մէջ թեթեւ եւ Քէսրիէի մէջ երկու անգամ սաստիկ ու թեթեւ։

—Ֆլօրինէի մէջ հինգշաբթի օրը երկու անգամ սաստիկ եւ ուրբաթ օրը, ուրբաթ գիշեր, եւ շաբաթ գիշեր թեթեւ ցնցումներ։

—Օգոստոս 13ին ժամ 8.20ին Եանեայի մէջ արեւելքէն արեւմուտք՝ թեթեւ ցնցում մը։

—Սըվազի Պէհսէնի գաւառակին մէջ օգոստոս 9ին երկու անգամ ցնցումներ։

ՍԸՐ Ա. ՍԱՆՏԻՍՆ, անգլ. դեսպանատան առաջին թարգմանը, որ երեսուն տարիէ հետէ կը ծառայէ դիւանագիտական ասպարէզին մէջ, իր խնդրանօք հանգստեան կոչուեր է։ Տարեկան 600 անգլ. ոսկի հանգստեան թոշակ պիտի ստանայ։ Սըր Ա. Սանտիսն իր անձնական տկարութիւնը դարմանելու համար Փարըսպատ կը գտնուի ու պիտի երթայ իրեն ընկերանալ Լէտի Սանտիսն։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ դեսպան Պ. Գամպօն կիրակի օրը արձակուրդով մեկնեցաւ մայրաքաղաքէս։ Պ. Գամպօն դեսպանատան Բէթրէլ պահականաւով ճամբայ ելաւ Այնորոզ եւ անկէց Պրէնտիզի երթալու համար։ Աթէնք ալ այցելէ նաչ, Մեսաժըրրի շոգենաւով Մարսիլիա պիտի ուղեւորի։ Պ. տը Մարժըրի, որ երկամսեայ արձակուրդ ստացած է, դեսպանին կուղեկցի։ Ի բացակայութեան Պ. Գամպօնի, դեսպանատան գործերը փոխանորդաբար պիտի վարէ Պ. տը լա Պուլինիէռ։

ԿԱԶՄԱՐԱՐ Ալթին էֆէնտի Թօրօսեան, կայս. Իրատէի մը համաձայն, արտօնուած էր իր խանութին վրայ կայս. զինանշանն ու թուղրան դնելու։ Այս զետեղման արարողութիւնը կատարուեցաւ շաբաթ օրը եւ այդ առթիւ յիշեալ կազմատան առջեւ ոչխարներ զենուեցան եւ բարեմաղթութիւններ եղան վասն կենաց Վեհ. Սուլթանին։

Գոհունակութեամբ կ՚արձանագրենք հայ արհեստաւորի մը՝ կայսերական բարձր գնահատման արժանանալը։

ՄԻՒՇԻՐ ԱՀՄԷՏ ՀԱՄՏԻ ՓԱՇԱ, որ բաւական ժամանակէ մը ի վեր հիւանդ էր, մեռեր է Պրուսայի մէջ։ Օսմ. բանակին ամենէն հին սպաներէն մին էր եւ գաւառներուն մէջ բարձր պաշտօններ վարած էր իբր կուսակալ եւ զինուորական հրամանատար։ Վերջին անգամ, իրեն պաշտօն տրուած էր հսկել Անատօլուի մէջ գաղթականներու տեղաւորման։ Ահմէտ Համտի փաշա տասնըեօթը տարիէ ի վեր Միւշիր էր։

ՔՈԼԵՐԱՆ Ի ԳԱՒԱՌՍ. — Խարբերդի մէջ օգոստոս 10էն 11, մահացու մէկ դէպք։ Օգոստոս 11էն 12 երկու դէպք։ Օգոստոս 12էն 13, հինգ դէպք, որոց երեքը մահացու։ Առաջուան բռնուածներէն մէկ մահ։ 13էն 14, մէկ դէպք եւ առաջուան բռնուածներէն մէկ մահ։

—Եսկիշէհիրի մէջ օգոստոս 12էն 13 ութ դէպք եւ հին ու նոր բռնուածներէն վեց մահ, Ինէկէօլի մէջ տասնըչորս դէպք, որոց հինգը մահացու։ Իզնիկի Ջաքըրճա գիւղին մէջ մէկ դէպք եւ առաջուան բռնուածներէն մէկ մահ։

—Եօզղատի մէջ օգոստոս 12էն 13, մէկ դէպք ու մէկ մահ։

Էնկիւրիի մէջ օգոստոս 13էն 14, հինգ դէպք, որոց երկուքը մահացու։ Առաջուան բռնուածներէն երեք մահ։

—Մալաթիայի մէջ մինչեւ օգոստոս 14, երկու օր քոլերայէ դէպք ու մահ չէ պատահած։ Աքչէ Տաղ գաւառակի կեդրոնին մէջ օգոստոս 12էն 13, մահացու մէկ դէպք։

Արաբկիրի մէջ երեսուն երեք դէպք եւ հին ու նոր բռնուածներէն տասնըմէկ մահ։

—Կէյվէի մէջ օգոստոս 13էն 14, երկու դէպք, որոց մին մահացու։

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ. — Ռուսական կառավարութիւնը Ս. Ստանիսլաւ պատուանշանի երկրորդ աստիճանը նուիրած է Արտաւի պահականաւուն հրամանատար Սամիհ պէյի՝ որ օգնած էր ռուսական Քօրնիլօֆ շոգենաւի ազատման գործին։ Կայսերական Իրատէ մը արտօնած է այդ պատուանշանի գործածութիւնը։

ՀԱՇՄԷԹ ՊԷՅ, որդի նախորդ Մեծ-Եպարքոս Քեամիլ փաշաի եւ օգնական մաքսային վերատեսչութեան, յետ երկար հիւանդութեան մեռաւ երէկ։

ՄԱՀԱՑՈՒԹԻՒՆ.—Օգոստոս 6էն 12, մէկ շաբաթուան միջոցին մայրաքաղաքիս ու արուարձանաց մէջ 182 մահեր պատահած են, որոց 93ն՝ այր եւ 89ը՝ կին։ Ասոնց 96ն իսլամ են (45 այր, 51 կին) 72ը՝ քրիստոնեայ (36 այր, 36 կին) եւ 5ը՝ հրեայ (3 այր, 2 կին)։

ԱՐՏԱՔԻՆ գործոց նախարարութեան հպատակութեանց դիւանին տնօրէն Պաղտատլեան Վսեմ. Օհան էֆ., որ արձակուրդ ստացած է, երեկ իրիկուն ընտանեօք արեւելեան ճեպընթաց կառախումբով Վիեննա ուղեւորեցաւ իր աչքերուն հիւանդութիւնը դարմանել տալու համար։

ՋԱՄԻՋՆԵՐՈՒ խնդրոյն համար կազմեալ յանձնաժողովն երեկ ի նիստ գումարուեցաւ Ելմտական Վսեմ. նախարարին նախագահութեամբ եւ խորհրդակցութիւններ կատարեց։

ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ԴԻՏԱՐԱՆԸ.—Սկովտիոյ Պէն-Նէվիս դիտարանին տնօրէնութենէն Պ. Ֆերռայեց՝ օսմ. կառավարութեան կողմէ պաշտօնի կոչուած է իբր օգնական-տնօրէն Կ. Պոլսոյ կայսերական դիտարանին։ Լոնտոնի օսմանեան դեսպանատունը պաշտօն ստացեր է պայմանագրութիւնը կնքելու։

ԴԱՄԹԷՄՈՒՆԻԻ, Պէյրութի եւ Ատանայի նորընտիր կուսակալք իրենց պաշտօնատեղիներն երթալու համար ճամբայ ելած են։

ՈՒՏԵԼԻՔԻ ՇՈՒԿԱՅ.— Առաքել էֆէնտի, դրամատէր խմբակի մը կողմէ, Մեծ-Եպարքոսէն արտօնութիւն խնդրած է՝ Բերայի, Ղալաթիոյ եւ Պոլսոյ մէջ ուտելիքի երեք վաճառանոց հաստատելու, նման անոնց որոնք կը գտնուին եւրոպական մեծ քաղաքներու մէջ։ Այս խնդիրը Քաղաքապետութեան զրկուած է քննելու համար։

ԻԶՄԻՏ գաւառին հաշուակալ կարգուած է Պէյրութի նահանգին հաշուակալութեան պաշտօնեայներէն Սէյֆէտտին էֆէնտի։

ՁՐՕՍԱՇՐՋԻԿՆԵՐ. — Պուտաբէշթէն կը գրեն թէ միջազգային առողջապահութեան եւ ժողովրդագրութեան համաժողովին հարիւր անդամներն, որոնք այժմ հոն հաւաքուած են, յառաջիկայ սեպտեմբեր 11ին Կ. Պոլիս պիտի գան՝ իրենց մեծարանքները մատուցանելու համար ի կայս. պալատ եւ յայտնելու համար իրենց համակրանքն օսմ. ազգին։ Պ. Լուի Սաղարի, որ Մէճիտիյէի շքանշանով պատուած է, սեպտեմբեր 9ին հոս պիտի գայ, համաժողովին կարգադիր յանձնախմբին կողմէ պաշտօն ունենալով ներկայ գտնուիլ իր պաշտօնակիցներուն գալստեանը եւ հսկել անոնց տեղաւորման։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ պարտուց վարչութիւնն երկու Թարգմանիչներու ընտրութեան համար մրցման քննութիւն բացած էր։ Երեկ վաթսունի չափ ընտրելիներ դիմեցին, սակայն օրը տարաժամած ըլլալով, ասոնցմէ քանի մը հոգի միայն քննուեցան եւ միւսներունն ալ այսօր եւ վաղը տեղի պիտի ունենայ։

ԳՈՍՕՎԱՅԻ կուսակալ Հաֆըզ Մէհմէտ փաշա, որ հիւանդ էր, ապաքինած եւ իր պաշտօնի գլուխն անցած է։

ԹՈՒԶ.—Իզմիրէն կը գրեն թէ առաջին անգամ ըլլալով քսան բեռ թուզ ժամանեց է եւ այդ առթիւ, ըստ սովորութեան, հանդէսներ կատարուեր են։ Կառախումբը դափնիներով զարդարուած է եղեր։ Գործաւորք թուզերն առնելով զարդարուն ուղտերու վրայ դրեր եւ նուագածուներու առաջնորդութեամբ խաները տարեր են։

ՔԱՂԱՔԱՑԻՆ հանգստեան Թոշակի սնտուկի վարչութեան անցեալ ապրիլ ամսոյ հաշիւը, նախորդ ամսուընէ մնացած պատրաստ գումարն ալ հաշուելով, 83,394,970 ղրշ. եղած է եւ ծախքը՝ հանգստեան Թոշակ եւ այլն՝ 2,390,129 ղրուշ, որով իբրեւ պատրաստ դրամ յաջորդ ամսուան անցուած է 81,004,841 ղրուշ։

ԳԱՐԹԱԼԻ ու շրջակայից մէջ խաղողի բերքը նախորդ տարիներուն հետ բաղդատելով քիչ է։ Միւս բերքերն առատ են։

ԹԱՏՐՈՆՆԵՐՈՒ Թուրքերէն ներկայացմանց քննիչ կարգուած է Դատական նախարարութեան պաշտօնեայներէն Ասաֆ պէյ, պահելով հանդերձ իր սոյն պաշտօնը։

ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹԵԱՆ պաշտօնեայք երէկ Ղալաթիոյ մէջ Ահմէտ անուն մարդ մը ձերբակալեցին երբ չորս հատ հարիւր քարպօննոց ռուսական կեղծ թղթադրամներ փոխանակել կ՚ուզէր։

ԳԱՐԱՔԵՕՅԻ կամուրջը վաղուընէ սկսեալ գիշերները ժամ 5ին պիտի բացուի։

ՄԱԽՍՈՒՍԷԻ շոգենաւք միայն բեռ առնելու համար պիտի մօտենան Կէմիճիկէն մէկ ժամ հեռուն գտնուած Քիւչիւք-Գումլայի նաւամատոյցին, զոր առողջապահական վարչութիւնը իբրեւ մաքուր նկատած է։

ՄԻՋԵՐԿՐԱԿԱՆԻ իտալական նաւախումբն, որ Իզմիր կը գտնուէր, այսօր Սամոս կուղեւորի։ Նոյն նաւախումբէն Սիբօ-Մօլէի մարտանաւուն մէջ անցեալ շաբաթ գիշեր պարահանդէս մը տրուեր է։

—Անգլիական նաւախումբն, որ երեկ իրիկուն Իզմիրի նաւահանգիստը կը սպասուէր, ճամբան Կրէտէի Սուտա նաւահանգիստը հանդիպած ըլլալով, ուրբաթ կամ շաբաթ օրը Իզմիր պիտի ժամանէ։

ՕՍՄ. ԾԽԱԽՈՏԻ արտադրութեան ընկերութիւնը մէկ միլիոն սիկառէթի ապսպրանք ընդունած է Աւստրիոյ-Հունգարիոյ ծխախոտի Ռէժիէն։

ՍՈՒՍԱՄ. — Ռէժիի վարչութիւնը բանակցելով Սուսամի տեղական իշխանութեանց հետ յանգեր է սա համաձայնութեան թէ իրեն հաշուոյն ներքեւ կղզւոյն մէջ ծխախոտին մշակութիւնը եւ առեւտուրը կատարուի։ Այս համաձայնութիւնը, որուն համար ասկէց առաջ Սուսամ գացած էր Պ. Ֆաունէթթի, կղզիին ժողովին կողմէ ալ վաւերացուեր է։

ՊՕԽՈՐ ԷՖԷՆՏԻ, օգնական Քաղաքապետութեան, մայրաքաղաքս դարձաւ Եւրոպայէն, ուր կը գտնուէր արձակուրդով։

ԾԱՂԿԱԽՏ. — Այտընի քաղաքին մէջ ծաղկախտ երեւան ելնելով մէկ շաբաթուան միջոցին հինգ տղաքներ մեռած են։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ շոգենաւային ընկերութեան Տրապիզոնի գործակալ Պ. Սէրաֆիմով մեռեր է։

ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ.—Արեւելեան երկաթուղեաց ընկերութեան մօտ պուլկարական գոմիսէր Պ. Քօլարոֆ ինքզինքը կախեր է իր բնակարանին մէջ ի Ֆիլիպէ։

ՈՃԻՐՔ ԵՒ ԱՐԿԱԾՔ. — Կիրակի օրը Սկիւտարի մէջ Մանուկ, Յովհաննէս եւ Վարդան կռուի բռնուեցան։ Ասոնցմէ Վարդան դաշոյնով ծանրապէս վիրաւորեց Յովհաննէսն ու Մանուկը։ Ոճրագործը ձերբակալուեցաւ։

—Նախընթաց օր Պոլսոյ Եէնի Պահճէ Թաղէն անցնող վարձու կառք մը անցորդ մը կոխոտեց։

—Կիրակի օրը Ֆէնէր-Պաղչէի առջեւ նաւահանգստի վերատեսչութեան շոգենաւակներէն մին ընկղմեցաւ, սակայն մէջը գտնուողներն ազատուեցան։

—Շաբաթ օրը Իւսկիւտար Իճատիէի մէջ Գրիգոր անուն 16 տարեկան պատանի մը մարմնամարզի փորձեր կատարած ատեն գլխիվայր գետինը իյնալով հետեւեալ օրը մեռաւ առած վէրքէն։

—Նոյն օրը Փանկալթիի Ճէտտէ փողոցին մէջ հայ աղջիկ մը տանը պատուհանները սրբած ատեն հաւասարակշռութիւնը կորսնցուց եւ բաւական բարձրութենէ մը վար իյնալով ծանրապէս վիրաւորուեցաւ։

ՀԱՄԱԶԳԵԱՑ ՕՐԻՈՐԴԱՑ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Համազգեաց Օրիորդաց Վարժարանին դասերը վերստին պիտի սկսին առաջիկայ Սեպտեմբեր ամսոյն 1ին (Հ. Տ.)։

Այն պատուական ազգայինք՝ որ կը փափագին իրենց աղջիկները վարժարանս դնել, կրնան՝ ծրագրին եւ ընդունելութեան պայմաններուն տեղեկանալու համար՝ դիմել Տեսչութեան, Երկուշաբթի եւ Հինգշաբթի օրերը մինչեւ կէս օր, Բերա, Լալէ փողոց, Թիւ 11։

Բերա, 8/20 Օգոստոս 1894
ԽՆԱՄԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ
Համազգեաց Վարժարանի

76 3—5

THE
LANCASHIRE
INSURANCE
COMPANY
ՄԱՆՉԷՍԹՐ ԱՆԳԼԻԱ
1852ին հիմնուած
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 3,000,000 անգլ. ոսկի
ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 1,540,000 » »

Ապահովագրութիւնք ընդդէմ հրդեհի ամեն տեսակ կալուածներու վրայ, թէ քարաշէն եւ թէ փայտաշէն, կահերու եւ ապրանքներու վրայ։

Ընդհ. գործակալք ՊՕՆՏ ՍԻԼԼԷՐ Ե ԸՆԿ. Ղալաթիա, Քիւչիւք Թիւնէլ խան, Թիւ 4
Փոխ-գործակալ
ՊԵՏՐՈՍ ՀԱՄԱՄՃԵԱՆ
Պոլիս, Անանիատի խան

ՀԵՄԵԼԱՆԻ'Ի
ՀԵՄԵԼԱՆԻ'Ի
ՀԵՄԵԼԱՆԻ'Ի

1894ի օրինակներ, Տրիկօթ օղահան քաուչուքներով ու սնամէջ քաուչուքներով, առաջին տեսակ։

Կը գտնուի Պ. Պ. ՊՕՆՏ ՍԻԼԼԷՐ ԵՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ քով, Ղալաթիա, Քիւչիւք-Թիւնէլ խան։ Ներկայացուցիչք անգլիական գործարաններու։

Կը խնդրուի քննել եւ բաղդատել։ 54

Ֆլամարեան շոգենաւը, նաւապետ Մուր, Լիվըրբուլէն հոս կը սպասուի ընդհ. վաճառքով, դէպ ի սեպտ. 3։
Գործ. Ֆլամարեան եղբ. ընկ.
ԷՏ. ԼԱՖՈՆՏԷՆ

ԻԼԱՆ

ԽԱԶԻՆԷՒԻ ԽԱՍՍԱՅԻ ՇԱՀԱՆԷ

Խազինէի Խասսայի շահանէյէ ալընաճագ օլան միւթէնէվվի էշեայի տաքըքին մինակասայն պազարլըղա չըղարըլմաճաղընտան թալիպ օլանլարըն պազար վէ չարշանպա կիւնլէրի Խազինէի ճելիլէի միւլքիւէյէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։ 1—3

12 աղուստոս 310

ԻԼԱՆ

Զըրաաթ Պանգասը իչուն Թապ իթթիրիլէճէք օլան 5360 ատէտ մուխթէլիֆ էլճինս տէֆթէր իլէ 1600 ճիլտ սէնէտ վէ իխպարնամէ վէ 500,000 ատէտ զարֆէ իրսալիյէ վէ 135,000 ատէտ վէ սէրկի վէ 23,000 ատէտ միզան վէ ճէտվէլ պէյազ քեաղըտլարը Պանգա խարէճինէ վիրմէք իւզրէ թապ վէ թէճլիտլէրի մէվքի մինակասայա վազ խուլուպ օլունուպ չէհրը հալ րուզինին 17ինճի չարշանպա կիւնիւ սաաթ 9տա իհալէի էվվէլիէսի վէ իրթէսի բէնճշէնպէ կիւնիւ սաաթ 9տա գատար 100տէ 5 թէմինաթ խուտէ օլուր իսէ գապուլ օլունաճագ իհալէի գաթիյէսի իճրա օլունաճաղընտան թալիպ օլանլարըն նումունէլէրին կէօրմէք վէ շէրաիթինի անլամաք իւզրէ մէզքիւր Պանգանըն խարէճի մէրքէզինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։

12 աղուստոս 310 1—3

ԻԼԱՆ ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Սէլանիք իլէ Թէվաթիսթէրմինտան օլան Գարապուրունիւ վէ Սթրումճա վէ Քէօփրիւլիւ մէվգիլէրինտէ վէ Սէլանիքտէ 8 սաաթ պաա ու մէսաֆէտէ պուլունան վէ պուլունաճագ օլան ասաքիրը շահանէյէ 1 սէնէլիք խարճլըգ իչուն միգտարը օլունաճագ մէվգիլէրինէ մինակասայա վազ օլունան տաքիքին պուրաճա իհալէ Թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմը ուսումիյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 46 1—3

Թարապլուսը Շամ մէվգիլէրինտէ պուլունան վէ հասըլ էյլէճաք պուլունաճագ օլան ասաքիրը շահանէյէ 1 սէնէլիք խարճլըգ իչուն մանալլընտան մէվգի մինաքասայա վազ օլունան էրզաքըն պուրաճա իհալէսի թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմը ուսումիյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։
Նօ. 47 1—3

Նիլիւչ վէ մէվգիլէրինտէ ասաքիրը շահանէ խարճլըգ իչուն մանալլընտան մէվգի մինակասայա վազ օլունան էրզաքըն տաքիքին 45, նոհուտիդէն 38, կիւչիւլին 160, էրզին 70, սատէնին 400, թուզդուն 40, սօղանըն 25, գէյթին 200, կազըն 60, չէքէրին 110, ֆասուլիայըն 50, հաթայըն 4, քեօմիւրիւն 9, չայիրին 25, սաման վէ քիւհէնըն 13, գէյթին տանէսինին 85, գուրու իւզիւմին 100, սիրքէնին 45, սապունուն 120 փարա ֆիյաթլարըյա մանալի թալիպի էօնտէսինտէ պուլունտուղունտան պուրաճա թէնզիլ ֆիյաթ իլէ իթթասրնա թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմը ուսումիյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։
Նօ. 48 1—3

Միւպայիասը մինակասայա գօնուլան 1000 սանտըք կազըն իթթասրնա թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմը ուսումիյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։
Նօ. 49 1—3

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ

ՍԱԿԱՐԱՆ ԴԱԼԱԹԻՈՅ

16/28 Օգոստ. 1894

Անուանական Դրամագլուխ	Թղթոց Անուանական Գիները		Տոկոս %	Անուանք Արժեթղթոց	Թուականք	Ընթացիկ Գիներ: Գոցուեցաւ երէկ երեկոյ	Ընթացիկ Գիներ: Բացուեցաւ այս առաւօտ
Ա. Ո. 7,183,872	100		1	Քոնսոլիտ Սէրի A	1881	64 —	64 —
» 10,241,048	100		1	» » B		40 —	40 10
» 30,332,811	100		1	» » C		29 30	30 10
» 43,963,396	100		1	» » D		27 35	28 04
Ֆր. 793,000,000	400		—	Ռումելիի Երկաթուղի	1870	126 25	128 —
Ա. Ո. 4,545,000	100		4	Օսմանիէ	1890	98 —	99 —
Ֆր. 185,631,180	500		5	Բրիօրիթէ	1890	— —	— —
Օ. Ո. 6,499,988	Ֆր. 500		5	Մաքսային Պարտաթուղթք	1886	— —	— —
	Անուանական	Վճարուած					
Ա. Ո. 10,000,000	20	10		Պանք Օթոման	1863	— —	— —
Օ. Ո. 550,000	22	11		Քրէտի Ժէնէրալ Օթոման	1869	8 25	8 25
Ա. Ո. 600,000	10	6		Պանք տը Քոնսդանդինոբլ	1872	3 13	3 32
» 600,000	10	5		Սօս. Օթ. տը Շանժ է տը Վալ.	1872	4 30	4 30
Ֆր. 14,000,000	140	140		Բաժնեթղթ. Լաւրիոնի Հանքին	1878	39 —	40 —
» 45,000,000	500	300		Անատոլուի (Բաժնեթուղթ	1889	300 —	300 —
» 80,000,000	500	500	5	Երկաթուղիք (Պարտաթղթ.		470 —	470 —
Օ. Ո. 200,000	20	8		Թրամուէյ (Բաժնեթուղթ	1882	6 25	6 28
Ֆր. 709,506	500	500	5	(Պարտաթուղթ		520 —	524 —
Ֆր. 100,000,000	500	200		Օսմ. Ռէժի	1883	19 26	19 25
Ա. Ո. 110,000	1.40	1.40	6	Օսմ. Սիկարէթ	1892	1 87 1/2	1 80
Օ. Ո. 440,000	11	5 1/2		Օսմ. Ապահովագրական Ընկ.	1893	6 40	6 70
Ֆր. 20,000,000	500	500		Ջրի Ընկերութիւն, Տէրքոս	1882	350 —	350 —

ՍԹԻԼԱՆՑ (Բրիմ) ԴԻ ՎՐԱՅ	Օ. Ո.	Ղրշ.
8 օրուան համար 1000 հատի	2	10
1 ամսուան համար	3	25
1 օրուան համար		95
Թըքըր	—	33
Կանխիկ (Հէվալէսիզ)		50
ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ		
Լոնտոն 3 ամիս Ղրշ.	109 15/16	
Փարիզ » Ֆր.	22	92 1/2
Վիեննա 8 օրուան Ֆիոր.	11	25
Պերլին չէք Մարք.	18	45

ՍԹԻԼԱՆՑ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻ ՎՐԱՅ		
8 օրուան համար 25 հատի Ֆր.	3	75
1 ամսուան համար »	6	—
ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ		
Անգլ. ոսկի Օ. Ո. 100 ղրշ.էն	110	12
20 Ֆրանքնոց	87	21
20 Մարքնոց (Գերմանական ոսկի)	107	20
Քրիմից	51	15
Ռուսկ Թղթադրամ	8	45
Մէճիտիյէ	108	—
Մանր արծաթ	103	—
Մէթալիք	98	20
Տոկոս Ղալաթիոյ Սակարանի	6	—

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

ՓԱՐԻԶ 27 Օգոստ.		
Քոնսոլիտ Օսմ. B Կնիկ. Ֆր.	40	10
» » C » »	27	85
D (Բացուած »	25	45
(Գոցուած »	25	57
Ռումելիի Երկաթուղի »	127	87
Բրիօրիթէ »	490	
Մաքսային Պարտաթուղթք »	— —	—
Օսմանիէ »	458	12
Ռէժիի Բաժնեթուղթ »	445	62
Պանք Օթոման (անուանկն.) »	640	—
Ռանթ Ֆրանսական 3% »	103	75
» » 3 1/2% »	108	52
» Իտալական »	82	37
Քրէտի Լիոնէ »	742	50
Քրէտի Ֆոնսիէ »	905	—
Քոնդուար տ'էսքոնդ »	— —	50
Սուէզի Բաժնեթուղթ »	2877	—
Եգիպտական Միացեալ »	522	50
Չէք Լոնտոնի վրայ »	25	190
ՎԻԵՆՆԱ 27 Օգոստ.		
Ռումելիի Երկաթուղի Ֆիորին	67	40
Օսմ. Ռէժի »	218	—
Փոխանկ. Լոնտոնի վրայ ի տես	124	80
« Փարիզի » »	49	35

ԼՈՆՏՈՆ 27 Օգոստ.		
Քոնսոլիտ Օսմանեան A Ա. Ո.	64	—
» » B »	40	25
» » C »	27	50
D (Բացուած »	25	12
(Գոցուած »	25	25
Օսմ. Փոխառ. 1871ի (Փոփոխեալ)	98	25
Փոխառ. 1877 (Տիֆէնս Լօն)	103	62
Պանք Օթոման (վճարեալ) »	15	50
Այտընի Երկաթուղի »	12	—
Գասապայի » »	— —	—
Միացեալ Եգիպտական »	103	50
Առանձնաշնորհեալ » »	— —	—
Անգլ. Քոնսոլիտէ »	102	50
Ռանթ Հելլենական 5% »	32	—
» » 4% »	35	—
Պուլկար. Փոխառ. 6% »	85	50
» » Նոր 6% »	100	87
Փոխանկ. Փարիզի վրայ 3 ամիս	25	324
ՊԵՐԼԻՆ 27 Օգոստ.		
Օսմ. Փոխառութիւն 1888ի Մարք	99	20
Ռումելիի Երկաթուղի »	110	50
Անատոլուի Երկթ. 1/4 Պրթղթ. »	93	20
Փոխանկ. Լոնտոնի վրայ 3 ամիս	20	340
» Փարիզի » 2 ամիս	80	80

ԽՆԴԻՐ ՀԱՆՐԱՅԻՆ

ԱՌՈՂՋՈՒԹԵԱՆ

Ստորեւ կը հրատարակենք բնալուծական տեղեկագիր մը զոր խմբագրած են կառավարական նշանաւոր քիմիագէտ Պ. Փեթրօ Ափէրի եւ Ցուրիխի համալսարանին արհեստական քիմիագէտ եւ բնական գիտութեանց վարդապետ Պ. Կ. Սինկրօս՝ մայրաքաղաքիս մէջ սպառուող տեղական կամ օտար երկիրներէն եկող գոնեաքներուն անխարդախ բաղադրութեան, ընտիր տեսակին եւ հանրային առողջութեան օգտակարութեան մասին։ Այս երկու նշանաւոր քիմիագիտաց կողմէ խմբագրեալ պաշտօնական տեղեկագրէն ամեն ոք կրնայ լիապէս համոզուիլ թէ մայրաքաղաքիս մէջ սպառեալ գոնեաքներուն մէջէն ո՛րը նախապատուելի եւ առողջապահութեան տեսակէտով օգտակար համարուելու արժանի է։

ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

Թիւ 3146 Կ. ՊՈԼԻՍ. 4 Օգոստ. 1893

Մեզ յանձնուած ըլլալով քննել Ս. Ի. Ե. Ն. Մէթաքսասի ի Պիրէոն պատրաստեալ գոնեաքին բաղադրութիւնն եւ եթէ Յունաստանէն եկող միւս գոնեաքներէն առաւելութիւն մը ունենալով նախապատուելի համարուելու արժանի է, նոյնպէս եթէ պատրաստեալ է զուտ գինիէ եւ նման այն օրինակին զոր երկու տարի յառաջ քննած էին, ձեռնարկեցինք անոր քննութեան որոյ արդիւնքն ստորեւ պիտի տեղեկագրենք։ Ըստ որում խնդիրն հանրային առողջութեան տեսակէտով բարձր նշանակութեան արժանի է, պարտ էր մեզ այլ եւ այլ խանութներէն մէկ մէկ օրինակ առնուլ որպէսզի լիովին ապահով ըլլանք սպառեալ գոնեաքին որակին վրայ, եւ ըստ որում խնդիրն իւր մէջ կը պարունակէ բազում դժուարութիւններ, այս մասին արհեստական քիմիագէտ Պ. Կ. Սինկրոսի աջակցութիւնն եւս խնդրեցինք։

Այսու պատճառաւ տասն եւ չորս (14) կեդրոնական վաճառատուններու դիմեցինք որոց իւրաքանչիւրին մէկ մէկ շիշ օրինակներ ստացանք թէ՝ սնտուկներու մէջէ եւ թէ՝ իբր նմուշ դրուած շիշերէ։

Մեր դիմած տասն եւ վեց վաճառատուններն են․

Ի Բերա. Պ. Լազարի «Հէլվէտական» վաճառանոցը, Պ. Գաքավօփուլօսին «Վիեննական» վաճառ. Նպարավաճառ Պ. Յիօնիկային, Փափա Եօրկիին «Կեդրոնական նպարավաճառանոց», եւ Տրիամանտօբուլօ եղբարց նպարավաճառանոցը։

Ի Ղալաթիա. Պ. Տ. Գրիստալլի նպարավաճառանոցը, Պ. Սաքելլարիօսի «Օրէ'ա Էլլա'ս» նպարավճ. Պ. Տ. Նօմիգօսի շաքարավաճառանոցը եւ Պ. Տէսիլայի նպարավաճառանոցը։

Ի Պոլիս. Բէզէնճի օղլուի վաճառատունը, Պ. Անաղնօստօփուլօսի վաճառանոցը եւ Փանթազօփուլօսի վաճառանոցը։

Մեր հետազօտութիւնքն առաւել գործնական ընելու բաղձանօք, բաղդատելու համար այլ եւ այլ ուրիշ գոնեաքներ եւս ստացանք թէ՝ Յունաստանի եւ թէ Գաղղիոյ Գօրտօյի երեւելի գործարաններէն։ Յետ երկար, բազմավաստակ, ինչպէս նաեւ քիմիական նուրբ վերլուծութիւններէ, հետեւեալ արդեանց յանգեցանք։

Պ. Մէթաքսասի տասն եւ չորս օրինակներուն բնական եւ արուեստական յատկութիւնքը քննեցինք յետոյ, որոշեցինք գինւոյ, ոգիի, ջուրի եւ այլոց քանակութիւնք, եւ բաղդատեցինք մեր արտադրած արդիւնքը դարձեալ մեր կողմէ քննուած այլ գործարաններու գոնեաքներուն հետ։ Յետոյ լուծեալ ոգիին բնական յատկութեան եւ օտար տարրեր պարունակելուն կամ չպարունակելուն մասին ճշգրիտ քննութեան զբաղեցանք։ Առ այս հետեւեցանք այն միջոցներուն եւ եղանակներուն զորս կը ցուցնեն մեզ E. Adam, Jorissen, Cazeneuve, Coton et Barbet, Portes et Ruyssen, Cabasse, Chateau, Charles, Hébert, Viederholt եւայլն եղանակներ զորս քաղեցինք հետեւեալ հեղինակութիւններէ Baudrimont (Dictionnaire des alterations et falsifications 1882), G. Salet (Agenda du chimiste 1887), Barillot (Manuel de l'analyse des vins 1889), Ch. Steiner (Traité des eaux de vie 1890), Magnier de la Source (Analyse des vins 1893), Hépert (Examen des boissons falsifiées Juin 1893), Van Hamel Roos (Revue internationale des falsifications 1889-1893).

Մենէ ի կիր առեալ ամեն փորձերէն եւ մանրամասն ու ճշգրիտ քննութիւններէ կը հետեւի որ մեր մայրաքաղաքին մէջ վաճառեալ ՄԷԹԱՔՍԱՍ ԵՂԲԱՐՑ գոնեաքը զուտ եւ անապակ գինիէն պատրաստեալ լինելով՝ ամենայն օտար եւ արհեստական նիւթերէ ազատ ու զերծ է (այսինքն եգիպտացորենէ, գետնախնձորներէ, բանջարներէ եւ այլոցմէ), նաեւ հաստատելով մեր հաւատքն թէ իւր տեսակին մէջ գերազանց յատկութիւն ունենալով կարող է բաղդատուիլ գաղղիական գոնեաքներուն ամենէն երեւելիներուն հետ, հետեւաբար պարտ անձին կը համարինք մասնաւոր եղանակաւ յանձնարարել յիշեալ գոնեաքը մեր հասարակութեան երբ ուզէ գործածել այսօրինակ ըմպելի մը։

Կ. ՍԻՆԿՐՈՍ.
Վարդապետ բնական գիտութեանց
եւ արհեստական քիմիագէտ՝ վկայեալ Ցուրիխի համալսարանէն։

ՓԷԹՐՕՍ ԱՓԷՐԻՍ
Քաղաքապետական քիմիագէտ,
գերմանական, Աւստրիական,
Հելլենական եւ այլ հիւպատոսարաններու։

769

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐԹՀ ԲՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԷՐՔԸՆԹԱՅԼ
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 11,141,290
ՀԱՍՈՅԹ 1891 ՏԱՐՒՈՅ 2,794,012

ՆՈՐԹՀԸՐԸՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 4,146,418
ՀԱՍՈՅԹ 1891 ՏԱՐՒՈՅ 1,099,000

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած դրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար ղիրենք ներկայացնել. Նաև քիչ ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուած վնասնին 20,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի, 500,000
ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 110,00

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ Թիւ 22 և 22 կէ· սենեակներն, առ ԳԱՌՆԻԿ Ց. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերու.

Ընդդէմ [illegible]
եւ այն հիւանդութեանց որոց պատճառն է.
ԼԵԱՐԴԱՅԻՆ ԽԻԹԵՐ
ԼԵԱՐԴԻ ԿԱԼԱԾՔ
ԿԱԹՈՒԱԾԱԿԱՆ ՆԱԽԱՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ
ՈՒՂԵՂԱՅԻՆ ԱՐԵՆԱՀԱՒԱՔՈՒՄ
ԱՂԵԱՑ ԹՈՒԼՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԻՒՆԵՐԹՈՒԹԻՒՆ
ԳԼԽԱՑԱՒ
ԽԻԱՅՆ

Ատոյց յաջողութեամբ կիրառութեամբ
ՎԻՇԻ ԼՈՒԻԶ ՓՈՇԻՒՆ.
ԼԷՕՆՍ ՍՈՒԼԻՆԵԱՆ
ի Ցաքր.

Բուսային և անուշահամ փոշիներ! բաղդատելով [illegible] ծանօթ բոլորովին անվնաս են [illegible] Թեթեւ կրնայ գործածուիլ [illegible] տղայոց, ծերունիներու, ակար մարդերու և [illegible] կանանց կողմէ, — շատ ախորժահամ, [illegible] մի շերեփ մէջ [illegible] ջուր մը [illegible] խմուի, պատուուած արդիւնքը կ'ստանայ [illegible] Փարիզ, 6, Վիքթօրիա ծառուղի, կը գտնուի գլխաւոր դեղարաններու մէջ։

ԿԱՐԻ ՃՇՄԱՐԻՏ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐ
ՍԻՆԿԸՐ

Լաւագոյններն աշխարհի մէջ։ Ամեն ցուցահանդէսներու մէջ ամենէն բարձր վարձքերն առացած է։ Սինկըր գործարանը միայնակ աւելի մեքենայ կը ծախէ քան բոլոր միւս գործարանները միահամուռ։ Սինկըրի ճշմարիտ մեքենաները կը կատարեն ասեղի ամեն տեսակ գործեր։ Իր մեծ համբաւին պատճառաւ, բազմաթիւ կեղծեր շինուած են։ Ուրեմն միակ չի բաւեր Սինկըր անունը մեքենային վրայ. ճշմարիտ Սինկըրները միմիայն կը ծախուին Գ. Կ. Նայտլինկէրի մթերանոցներուն մէջ, Պոլիս, Սուլթան Համամ Թիւ 2. Տիրէկլէր Աբասը Շէհզատէ Պաշի, Թիւ 72. Ղալաթիա, Թիւնէլին բովը, դատարանին դիմացը. Բարաքէօյ, Շիշլիի Թրամուէյին կայարանը. Բերա, Կալաթա-Սերայի վարժարանին դէմը։ Սինկըր ընկերութիւնը մասնաճիւղեր ունի Թուրքիոյ ամեն գլխաւոր քաղաքներուն մէջ։ Սինկըրի ճշմարիտ մեքենան կը կրէ գործարանի սա մարքան.

Թիւ 1058 41—78

ՖԷՐՆԷԹ-ՊՐԱՆԳԱ

Մասնաւոր բաղադրութիւն Միլանի Պրանգա եղբարց
Մատակարարք Իտալիոյ Արքայական Տան

Ոսկեայ չքանշան՝ Բարիզի 1889ի Տիեզերական Ցուցահանդէսին մէջ.

Քսան տարուան յաջողութիւն յԻտալիա, յԱմերիկա, ի Հնդկաստան, յԱրեւելս և յԵգիպտոս։—Շքանշան 1885ի Անվերսայի, 1884ի Թուրինի, 1883ի Նիսի, 1881ի Միլանի, 1888ի Մէլպուրնի և Պրուքսէլի, 1879ի Սիտնէյի, 1878ի Բարիզի, 1876ի Ֆիլատելֆիոյ, 1873ի Վիէննայի միջազգային ցուցահանդէսներուն մէջ։

ՖԷՌՆԷԹ-ՊՐԱՆԳԱ ստամոքսահաշտական ամենէն ծանօթ ըմպելին է։—Շատ բժիշկները կը յանձնարարեն երբ զգուշական դարմանական ճահճային երկիրներու տենդերու, տարափոխիկ հիւանդութեանց և քոլերայի։

ՖԷՌՆԷԹ-ՊՐԱՆԳԱՆ կը դիւրացնէ մարսողութիւնը, կը հանդարտեցնէ ծարաւը, կը գրգռէ ախորժակը, կը բուժէ գլխու ցաւը, գլխու պտոյտը, ջղային ցաւն և մելամաղձութիւնը։

Այս ըմպելիք, բոլոր ծանօթ ըմպելիներէն և ամէններէն գերազանց, կ'առնուի ամեն օր ճաշէն առաջ իբր ախորժաբեր։ Ճաշէն յետոյ, աղէկ մարսողական է։ Կարելի է խառնել զայն վերմութի, գինիի, Սելցի ջրոյ և խահուէի հետ.

ՖԷՌՆԷԹ-ՊՐԱՆԳԱՆ, ինչպէս և նոյն տան վերմութը, կը գտնուի գլխաւոր անուշավաճառաց, նպարավաճառաց և գինեվաճառաց քով։

Թուրքիոյ համար կեդրոնատեղին է ՊՈՆՈՄԻ և ՐԻՔՔԻՈ 2218

Ունենալու համար ճշմարիտ Ջուր
VICHY
(Ֆրանսա)

Աղբիւրին անունը պէտք է փնտռել շիշերու քարտիւլին վրայ։
CELESTINS.— Կաթուած, աւազախտ, շաքարախտ.
GRANDE GRILE.—Լեարդ։
HOPITAL.— Ստամոքս։
Հոգ տանիլ Աղբիւրը նշանակելու։
Կը վաճառուի ամեն լաւ դեղարաններ։

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Երթեւեկութիւն Անգլիոյ, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի միջեւ

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՔ և ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալպանօ	2000	Ֆլամինկօ	1600	Բալէրմօ	3200
Անճէլօ	3000	Կալիլէօ	5500	Բանթէր	1700
Ապօլլօ	5500	Կիթանօ	2200	Բլաթօ	1500
Արկօ	2300	Կօզօ	1800	Բօլօ	1000
Արիոստօ	3000	Կրօտնօ	2200	Քուիտօ	2800
Բասանօ	3000	Հիրօ	2000	Րիալթօ	4400
Բօրօտինօ	2200	Հիտալկօ	3000	Րինալտօ	3200
Բրավօ	2000	Հինտօօ	7000	Րօլլօ	3000
Բըֆֆալօ	8800	Համպէր	1200	Րօմէօ	3500
Գէյրօ	2600	Այակօ	5000	Րօզարիօ	3500
Գալիբսօ	2500	Ճիւնօ	2300	Սալէռնօ	4000
Գամէօ	2100	Քէլսօ	2000	Սանդիակօ	8200
Գազօ	2000	Քօլփինօ	4[illegible]00	Սաֆօ	2000
Գօմօ	2700	Քօվնօ	2200	Սիլվիօ	2000
Չիքակօ	5000	Լէօ	2000	Սօրէնտօ	4300
Գլիօ	5500	Լէբանթօ	4500	Թ. Ուիլսըն	3000
Գոլորատօ	3400	Լիվօռնօ	3000	Թասսօ	1200
Տիտօ	2500	Մալմօ	1500	Թօլիտօ	2800
Տօմինօ	2500	Մարէնկօ	4300	Թօրբիտօ	900
Տուրօ	1800	Մարթէլլօ	3500	Ուրպինօ	5000
Տրաքօ	2100	Միլօ	2000	Վօլթուրնօ	5000
Տայնամօ	2600	Մուրիլլօ	3100	Ելտօ	3600
Էլտօրատօ	3000	Նէրօ	2000	Զէպրա	1000
Էլէքթրօ	3200	Օրլանտօ	3000	Տիֆայընս	[illegible]
Էրաթօ	2600	Օթէլլօ	5000	Ճըմպօ	200
Ֆալքօն	800	Օթրանթօ	4500	Զէրօ	[illegible]
Ֆիտօ	700	Օգգօ	2000	Մօսքիթօ	[illegible]

Էմիրջըն Մօնարք 8000
Բիրմըն Մօնարք 8000
Լրքըն Մօնարք 8100

Մուրիլլօ շոգենաւը, նաւապետ Րայս, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն մեկնած է ամսոյս 11ին և 25ին հոս կ'սպասուի։

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւն կ'ընծայուի

Դիմել առ Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՒ ՌԻՑՕ
Գործակալք
Թիւ 17—18, Բիւյուք Միլլէթ խան, Ղալաթիա

39

COMP RUSSE DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Բշ. 15/27 Օտէսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։
Գշ. 16/28 Ալեքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակը ժամ 5ին յետ միջօրէի, Պիրէօսի ճամբով
Դշ. 17/29 Սեվաստաբոլի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին։
Դշ. 17/ 9 Սուրհանդակ դէպի Փոքր-Ասիոյ նաւահանգիստները մինչեւ Պաթում, առաւօտեան ժամը 11ին։
Եշ. 18/30 Օտէսայի սուրհանդակ, ժամը 2ին յետ միջօրէի։
Ուր 19/31 Աղեքսանդրիոյ Սուրհանդակ, հանդիպելով Սուրիոյ նաւահանգիստները երկու շաբաթը անգամ մը ժամը 4ին։

ԱԶԴ.— Օգոստ. 16/28, Երեքշաբթի օրը Կ. Պոլսէն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող ուղեւորք Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Թրիբոլի, Պէյրութ, Եաֆա եւ Բոր-Սայիտ գացող շոգենաւուն։ 605

ՔԻՒՆԱՐՏ (CUNARD)
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

[illegible] Լիվէրբուլի և [illegible] միջեւ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ումպրիա	7718	Գաթալոնիա	4845
Էդրուրիա	7718	Պոթնիա	4531
Սէրվիա	7391	Սամարիա	3574
Աւրանիա	7268	Մարաթոն	2403
Բավոնիա	5587	Ատլաս	2393
Սէֆալոնիա	5517	Սարակոսա	2166
Կալլիա	4809	Թարիֆա	2246
Սիթիա	4557	Բալմիրա	2144
Ալեբբօ	2143	Թրինիտատ	1899
Քէտար	1876	Մորօքքօ	1855
Շէրպուրկ	1614		

Շէրպուրկ նաւապետ Պաքօն, Լիվէրբուլէն հոս պիտի հասնի դէպ ի սեպտեմբեր 2։

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՈԼԻ գործակատար
Thomas C. Joly
Ալֆրամատիս խան, Թիւ 401
Ղալաթիա 932

Հրատարակիչ Ա. ՏԱՄԱՅԵԱՆ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՑ

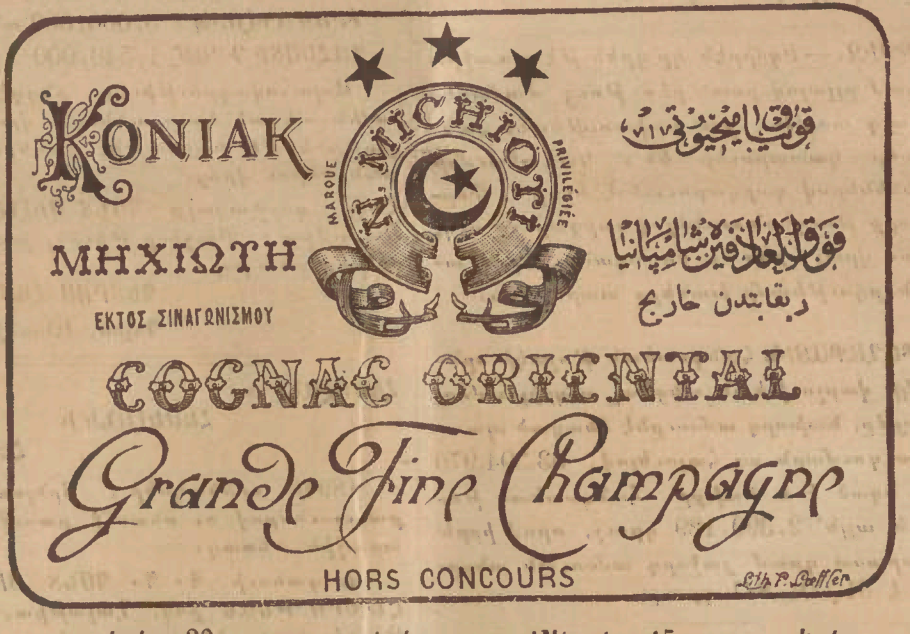

Երեք աստղով շիշը 30 ղրուշ, — Երեք աստղով ½ շիշը 15 ղրուշ։ Երկու աստղով շիշը 18 ղրուշ։ Մէկ աստղով շիշը 12։ Մաստիքա և թիւզ օղի շիշը 12 ղրուշ։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՏՈՒՆ ԹԷՅԻ
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Յ ԱՄԻՆ 1880

Կ. ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ Ց. ԽԱԳՈՒԼԵԱՆ

THE ECONOMICON
ԹԷՅ ԽՆԱՅՈՂԱԿԱՆ
TEION EIKONOMIKON
MARQUE DEPOSÉE

Մասնաճիւղք կը գտնուին Օսմանեան ամէն գլխաւոր քաղաքաց մէջ

Թէյի գործածութեան ընդհանրանալովը, Թէյի ճաշակն ալ նրբացած է, որով Թէյի առեւտուրն վաճառականութենէ աւելի արուեստ մըն է, որ միայն երկարատեւ և ճոխ փորձառութեամբ կ'ստացուի։

Մեր տունն, որ արդէն հանրածանօթ էր բազմամեայ ընդարձակ գործառնութեամբք, այս տարի ևս իր մասնաւոր գործակալաց ձեռամբ գնած է բազմազան և խիստ մեծաքանակ ընտիր Թէյեր Չինաստանի, Ճավայի, Սէյլանի և Հնդկաստանի գլխաւոր արտադրիչներէ, և արդէն հասած են մեզ, և հետզհետէ պիտի ստանանք Թէյեր, որք գերընտիր հատակէտութեամբ ամեն ճաշակի յարմար ըլլալով հանդերձ գիներու անհամեմատ աժանութեամբ մեզ մատուցած առաւելութիւնք, մեր տան դէմ մրցումն անկարելի կընեն։

Մեր բազմաթիւ յաճախորդաց պահանջմանց լաւ եւս գոհացում տրուելու համար ընդարձակած ենք մեր մթերանոցն, ուր ամեն տեսակ ընտիր Թէյեր Թէ՛ սնտուկներու և Թէ՛ այլ և այլ մեծութեամբ տուփերու մէջ մեծաքանակ միշտ պատրաստ կը գտնուին։

Թէ՛ Կ. Պոլսոյ և գաւառաց, և Թէ օտար երկրաց մէջ մեր տան ցուցուած վստահութիւնն կը քաջալերէ մեզ առաւել ևս յարիլ մեր սկզբունքին, որ է [illegible] Թէյերու [illegible], [illegible] և գնոց [illegible]։

Մեր Թէյերու առաւելութեանց ապացոյցներէն մին ալ, անոնց բազում կեղծերն հրապարակին վրայ գտնուիլն է, որոց դէմ զգուշանալու համար կը խնդրենք որ միշտ փնտռէք ՄԵՐ ՅԱՏՈՒԿ ՆՇԱՆՆ ու մեր տան հասցէն, Կ. ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ, Ց. ԽԱԳՈՒԼԵԱՆ Ճէլալ պէյ խան Թիւ 10, Պահճէ-Գաբու։ 19

ՏՐՔ. Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՆԳԼՕ-ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

Հաստատեալ 1852 | ՊԱՀՃԷ-ԳԱՊՈՒ Կ. ՊՈԼԻՍ | Հաստատեալ 1852

Մասնագէտք առանց քաշելու լինելի արհեստական ակռաներ դնելու, մէկ անգամէն ամենաաստիկ յարած ակռաները, ոսկի, ադամանդ և մետաղով լեցնելու, ինչպէս նաև կը դարմանեն բերնի և ակռայի ամեն կերպ ախտերն և կը քաշեն առանց ցաւ զգացնելու։

(Բացի կիրակիէ) ամեն օր առաւօտէն մինչեւ կէս օր. 38

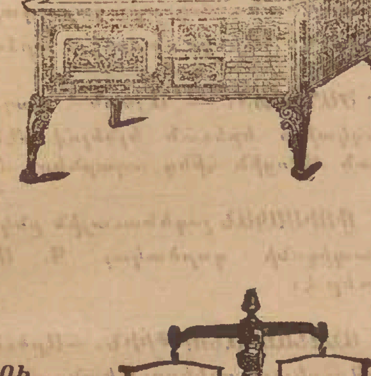

ԷՔՄՈՐ ՎԷՌՊԱՆՏ
ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԻՒՆ
ՄԵՔԵՆԱՑԻՑ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐՈՒ
ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆՆԵՐՈՒ
ԱՐՏԱԾՄԱՆ ՀԱՄԱՐ
ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՇՐՋԱՆԱԿ

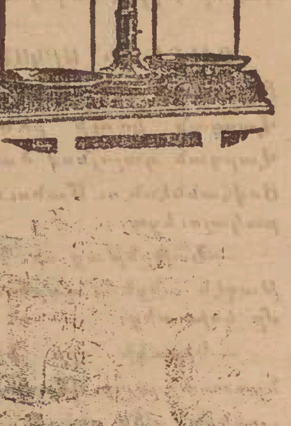

Մեքենաներու և գերմանական արհեստական նիւթերու ցուցադրութիւն ի Ղալաթիա, Բերշէմպէ Բազար, Թիճարէթ խան (նախկին կեդրոնատեղի ծխախոտի Րէժիի)

Արհեստական, երկրագործական, ճարտարապետական, Նաւային եւայլն, եւայլն ՆԻՒԹԵՐՈՒ և ՄԵՔԵՆԱՆԵՐՈՒ ՎԱՃԱՌՈՒՄ։

Տեղեկութիւնք կը տրուին մեքենաներու, ամբողջ գործարաններու զետեղման վրայ։

Ցուցադրութեան մէջ կը գտնուի միշտ գեղեցիկ մթերք մը զանազան մեքենաներու, ջրհաններու, խոհանոցի նիւթերու, [illegible] վաճառքներու։ 798

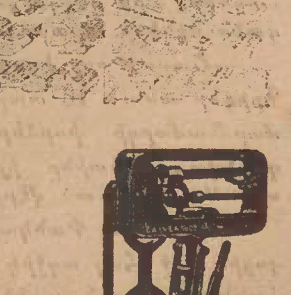

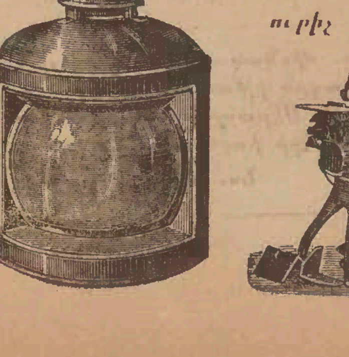

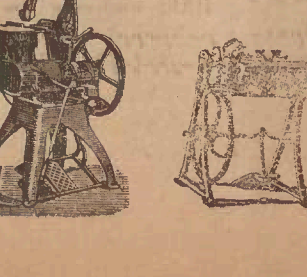

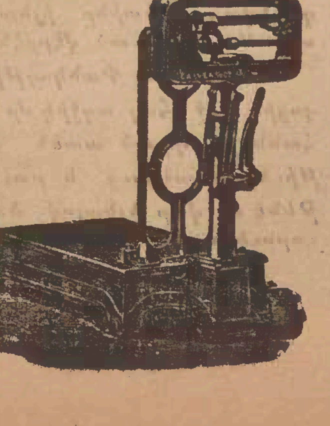

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷ

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿԸ

1894 Օգոստոս 10էն սկսեալ մինչեւ 1894 Սեպտեմբեր 9

(Բացի կիրակի օրերէն) Եւրոպական եզերքէն Կամուրջ իջնող շոգենաւուց երթեւեկութիւն

ժ. Վ. Թ.

11 30 Ենմ. Մզպ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. Պօյճ. [Ենիքէօյի շոգ.ին հետ պիտի հղրդ.] 37
12 — Ր.Ա.Գվ.Ենմ. Մէգ. Պէօյ.Թրպ. Ենք. Պօյ. Ր.Հս.(Ր.Հս. շոգ.ին կը հաղորդակցի)։ 39
12 50 Ր. Ա. Գվզ.Ենմ.Մզպ.Պէօյ.Թրպ. Պէյզ. Բշպ. Չպք.Գնլճ.Ա. Հս. Գնտ. Պշք. (Գնտ.ի շոգենաւին հետ կը հաղորդակցի] ուր. օրերը Վնք. Չնկ. Պէյլ. Գզկ.Պշք. 19
1 — Ենմ.Մզպ. Պէօք.Թրպ.Ենք. Ենմ.ի շոգենաւին կը հաղորդակցի] 40
1 45 Ենմ.Մզք.Պէօյք. Թր. Ենք Պշք. (Ենք.ի շոգ.ին հետ պիտի հղրդկցի. 43
2 30 Ենմ.Մէգ.Պէօյ.Թրպ.Ենք. (Ենք.ի շոգ.ին հետ պիտի հղրդկցի. Պշք. 38
2 45 Ր.Ա.Գվ.Ենմ,Մէգ.Պէօյ.Թրպ.Պէյզ. անտի Ասիական եզերք անցնելով մինչեւ Գնտ. եղած նաւամատոյց.ներն եւ Պշք.պիտի հանդիպի։ Գնտ.ի շոգ.ին հետ պիտի հաղորդակցի եւ ուր. օրերը Վնք. Չնկլ. Պէյլ. Գզկն. Պէշիք։ 37
3 15 Ենմ.Մէգ.Պէօյ.Թրպ.Ենք.ՍԹՆ.Մրկ.Պօյճ. Ր. Հս. (Ր. Հս.ի շոգ.ին կը հաղորդակցի) Ուրք.ները Պէպ.Արն.Գրչ.Օրթ.Պշք. 42
4 15 Ենմ. Մէգ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. ՍԹՆ. Մրկ. Պօյճ.Ր.Հ.Պէպ.Պէշք. (Պպք.ի շոգ.ին հետ կը հաղորդակցի Ուրք.ը Արն.Գրչ.Օրթ. 40
5 15 Ենմ.Մէգ.Պէօյ.Թրպ.Պէզ.Ենք. ՍԹՆ.Միր. Պօյ. Ր.Հս. Պէպ. Արն. Գրչ. Օր. Պշ. [ուր.օրերը քառորդ մը ետք ելլելով Պէյզք.չպիտի հանդիպի։ 22
6 45 Ենմ.Մէգ.Պէօյ.Թպ.Պէզ.Բշպ.Են.Մկ.Գնլ. Ր.Ա.Հս.Գնտ.Ար.Չնկ.Պէյլ.Օր.Գզ.Պշ.Իս. 20
8 — Ա.Ր.Գվ.Մէգ.Պէօյ.Թրպ.Ենք. Մրկ. Ր.Հս. Պէպ.Արն.Գրչ.Օր.Պշք. [ուր. օրերը ՍԹՆ. 38
10 15 Ենմ.Մզպ.Պէօյ.Թրպ.Ենք. Միրկ. Ր. Հիս. Արն, Օրթ. Պէշկ. 32

Ենիքէօյէն Կամուրջ իջնող շոգենաւք

11 35 Ենք.ՍԹՆ.Մրկ.Պօյճ.Ր.Հս.Պէպ.Արն. Գրչ. Օրթ. Պշք. 42
12 — Ենք, ՍԹՆ. Մրկ. Պօյճ.Ր.Հիս.Պէպ.Արն. Գուրչ. Օրթ. Պէշք։ 20
1 30 Ենք. ՍԹՆ. Միրկ.Պօյ. Ր.Հս. Պպք. Արն. Գուրչ. Պշք. 34
2 15 Ենք.ՍԹԷՆ. Միրկ. Պօյ. Ր.Հս. Պպք, Արն. Գրչ. Օրթ. Պշք. 32
3 — Ենք.ՍԹՆ.Մրկ.Պօյճ.Ր.Հս.Պպք.Արն.Գրչ.Օրթ 34
9 40 Ենք.ՍԹԷՆ,Պօյ,Պպք.Օրթ. բացի ուր,էն։ 34
10 10 Ր. Հիս. կամուրջ 42

Պէպէկէն Կամուրջ իջնող շոգենաւք

11 30 Պէպ.Արն.Գրչ.Օրթ. Պշք. 22
12 — Պէպ.Արն.Գրչ.Օրթ. Պշք. 42
12 15 Օրթ.էն ուղ. կամուրջ բացի Ուր.է 33
12 30 Պէպ.Արվ.Գրչ.Օրթ.Պշք. 20
1 15 Ր.Հս.Պէպ.Արն.Գր.Օրթ.Պշք. 22
2 — Պէպ. Արնվ. Գրչ. Օրթ. Պէշք. 34
2 45 Պէպ.Արն.Գրչ.Օրթ.Պշք. 32
3 30 Պէպք.Արն.Գրչ.Օրթ.Պշք. 33
4 10 Ր.Հս.Պպ.Արն.Գչ.Օթ.Պշք.Գպ.բացի Ուր.է 34
5 15 Պէպ-Արն-Գրչ-Օրթ- Պշք- բացի Ուր-է 25

Ասիական եզերքէն Կամուրջ իջնող շոգենաւք

11 30 Գնտ-Վնք-Չնկ-Պէյլ-Գզկ- 28
11 35 Պէյզ-Բշպ.Չպզ-Գանլ-Ա-Հիս-Գանտ-Օրթ-(Գնտ- կը հաղրդկ-) Ուրբաթները բացի Օրթ-էն Վան-Չնկ-Պէյլ-Գզկ. 33
12 10 Պէպ-Գն Վնք-Չնկ-Պէյլ- Գզ-Պշք-բցի Ուր-է 32
1 15 Գնտ-Վնք-Չնկ-Պէյլ-Գզկ-Պշք- 28
12 20 Պէյզ-Բշպ-Ենք.Գնլ-Պօյճ- Ր-Ա-Հ-Գտ-Պէպ. Արն- Չնկլ-Պէյլ.Օր-Գզկ-Իսկ- Պշ. Գապ- 25
1 35 Պէյզ- Բշպ- Չպզլ- Գնլճ- Ա-Հիս- Գնտ- Պշք.Գնտ. կը հաղորդակցի ուր.ները Վնք. Չնկ- Պէյլ- Գզ- Պշք- 19
2 30 Պէյք,Բշպ.Ենք, ՍԹԷՆ. Միրկ, Պօյ, Ր.Հս. Պէպ. Արն- Գրչ- Օրթ- Պշ. 33
2 15 Գնտ-Վնք-Չնկ-Պէյ-Գզ-Պշք. բացի Ուր- 20
3 15 Գնտ, Վան, Չնկ. Պէյլ, Գուզ, Պշք. 28
3 30 Պէյզ- Բշպ- Չպզ- Գնլ- Ա-Հս- Գնտ- Պշք. Գնտ-շոգ-ին հետ կը հաղրդ-) Ուրք-ները Վնք-Չնկ-Պէյլ-Գզկ-Պշք- 37
4 15 Գանտ.Վնք.Չնկ.Պէյլ.Գզ.Իսկ.բացի Ուր.է 43
4 20 Պէյզ.Բշպ.Չպզ.Գնլճ.Ա.Հս.Գնտ. (Գնտլ.ի շոգ-ին կը հղրդկ-) Ուր-ները 4 45ին Մէգրպը. Պէօյք, Թր, Վնք- Չնկ- Պէյլ-Գզկ-Պշք- պիտի հանդիպի 39
5 — Գնտ-Վնք-Չնկ-Պէյլ-Գզկ-Պշք. Ուր- օրերը 5 15ին պիտի մեկնի։ 32
6 45 Մրկ-Ր-Ա-Հս-Գտլ-Պէպ-Անվ-Չնկ-Պէյլ-Օրթ-Գզկ-Իսկ-Պշք։ Հնգշ- օրերը Օք-Պշ- չկայ 19
9 — Պէօյ-Թրպ-Պէյզ-Բշպ-Չպ-Գնլ- Ա-Հս-Գնտ-Վնք-Չնկ-Պէյլ-Գզկ-Իսկ- 33
9 25 Գնտ, Չէնկ, Իսկ. [բացի Ուր.է 25
10 10 Պէյզ-Ենք,Գնլ-Ա-Հս-Չնկ-Պյլ.Պշ.բցի Ուր.է 22
10 25 Ա.Հս.էն ուղղակի կամուրջ ուր.ը 10 50ին 43
10 45 Գուզկ, Գպ. [բացի Ուր.է 41
11 5 Գզկ.էն ուղղակի կամուրջ բացի Ուր.է 20
11 15 Վնք.էն » » » » 28
11 55 Գզկ- Իսկ. » » 41

(Բացի կիրակի օրերէն) Կամուրջէն Եւրոպական եզերք երթեւեկող շոգենաւուց ժամերը

1 25 կամուրջէն ուղղակի Ենիք. բացի ուր.է 32
12 30 Պշք.Օրթ,Գրչ-Արնվ-Պէպ,Ր-Հիսար,Միրկ-ՍԹԷՆ.Ենք,Թրպ,Պէօյք,Մէգ,Ենմ.Ր Ա.Գվ- 37
1 30 Պշք- Օրթ- Արն- Պէպ-Ր-Հս- Պօյճ- Ենիք-Թրպ-Պէօյ-Մէգք-Ենմ- ուր-ները Պէյզ-պիտի հանդիպի 42
2 30 Պշք.Օրթ.Արվ.Պէպ.Ր.Հս. Մրկ.Ենք.Թրպ. Պէօյ. Մէգ. Ենմ. 40
2 15 Գապ-Պշք-Իսկ-Գզկ-Օրթ-Պէյլ- Չնկ- Արնվ-Գնտ-Ա-Ր-Հս-Գնլ-Միրկ-Ենք- Բշպ- Պէյզօզ Թրպ.Պէօյ.Մէգ.Ենմ. 22
3 30 Պշկ. Օրթ. Արնվ- Գնտլ- բացի ուր-է 43
4 — Պշք.Օրթ.Գրչ.Արն.Պէպ.Ր.Հս.Պօյճ. ՍԹՆ. Ենք.Թրպ.Պէօյ.Մէգ.Ենմ։ 20
4 15 Պէշ. Օրթ. Արնվ. Գնտ. բացի Ուրբ.է 32
5 — Իսկ.Պշք.Գզկ.Օրթ.Պէյլ.Չնկ.Արնվ.Պէպ. Գնտ.Ա.Ր.Հս.Գնլ.Չպզ.Մրկ. 19
6 — Գապ.Պշք.Օրթ.Գրչ.Արն.Պէպ.Ր.Հս. Մրկ. Ենք. Պէյզ.Թրպ.Պէօյ.Մէգ.Ենմ.Գվզ.ներ 38
7 — Պշք.Իսկ.Գզկ.Պէյլ.Չէնկ.Արն.Գնտ. Ր.Հս. Պօյճ.Գնլ.Ենք.Թրպ.Պէօյ։ 33
8 30 Պշք.Օրթք.Արնվ.Պէպ.Ր. Հիս.Միրկ.Ենք. Ենք.էն Ենիմ. գացող շոգ.ին հետ հղրդկց. ուր-ները Թրպ.Պէօյ.Մզպ. Ենմ. 32
9 — Միր,ԵէՆ,Թր,Պէօյ,Մէգ,Ենմ, [բցի. ուր.է 33
9 25 Պէշ.Օրթ.Գրչ.Արն.Պէպ.Ր.Հիս.Ուրք.ները Մրկ. Ենք. Թրպ. Պէյք.Մզպ. ԵէՆմ. 42
10 — Ենք.Թրպ- Պէօյ- Մէգք- Ենմ- Գվզ. 40
10 5 Պշք.Օրթ.Գրչ.Արն.Պէպ.Ր.Հս.Պօյճ. Մրկ. ՍԹՆ.Ենք.Թրպ.Պէօյ.Մէգ.Ենմ. Ուրք.ները 10 վայրկեան ետքը Քրճպը։ 37
10 30 Պէպ.Ր.Հս.Պօյճ.Միրկ.ՍԹԷՆ. Ենիք. Թրպ. Դճպք.Պէօյք.Մէգ.Ենմ. Ուրբաթները չկայ
11 — Պէպ.Ր.Հս.Մրկ.ՍԹՆ.Ենք.Թպ.Պօք.Մզպ.Են. 38
11 30 Ենք.Թրպ.Պէօյ. Մէգ.Ենմ. 43
11 40 Պէպ.Ր.Հիս.Պօյճ.Մրկ.ՍԹՆ.Ենք. (*) 20

(*) Օրը զէշ եղած ատեն ՍԹԷՆ. չկայ։

Կամուրջէն Պէպէկ երթեւեկող շոգենաւուց ժամերը

12 30 Կամրջ.էն ուղղ. Ր. Հիսար 22
10 35 Պշք.Օր.Գրչ.Արն.Պէպ.Գնտ.Ա.Ր.Հս.Գնլ. Մրկ.Ենք.Բշպ.Պէյզ. բացի Ուրբաթէ 25
11 15 Գապ.Պշք.ՕԹ.Գչ.Արն.Պպ.Ր.Հ. Պօյճ.Ենք. 42
11 45 Պշք.Օրթ.Գրչ.Արն. Գնտ- 22
12 15 Պշք.Օրթ.Գրչ.Արնվ.Պէպէք 32

Կամուրջէն Ասիական եզերք երթեւեկող շոգենաւուց ժամերը

12 40 Ուղղակի Գանտիլլի 28
1 — Իս,Գուզ.Պէյ.Չնկլ. Վնք.Ա.Հիս. Գանլ. Չպզ, Բշպ, Պէյզ, ԵէՆիք։ 33
1 30 Պշք, Պէյլ. Չէնկ,Գնտլ։ [Բացի ուրբաթէ 20
2 20 Պէյլ. Չէնկ. Ա.Հս.Գնտլ. 28
2-45 Իսկ.Գզկ.Պէյլ.Չնկ.Վնք.Գնտ. Ա.Հս. Գնլ. Չպզ.Բշպ.Պէյզ։ Ուր.ները Թր,Պէօյ,Մէգ։ 39
3 15 Իսկ Պէյլ. Չէնկ.Ր. Հիսար [բացի ուր.է] 34
4 15 Իսկ.Պէյլ.Չնկ.Պպք ուր.ները Պշք, Գնտլ։ 25
8 40 Պշք.Գզկ.Պէյլ.Չնկ. Գնտ. Պէյզզ.ի շոգ.ին հետ պիտի հղրդկց։ Ուր.ները ԱՀս Գնլ. Չպզ. Բշպ. Պէյզ. Պէօյք Մէգ։ 25
9 5 Գանտ.Ա.Հս.Գանլ.Չպզ.Բշպ.Պէյ.բցի ուր. 22
9 30 Պշք.Գզկ.Պէյլ.Չնկ.[illegible].Գնտ. Ա.Հիս ուրբ. օրերը 20 վայրկեան վերջը 43
10 15 Իս, Գուզկ, բացի ուր.է 41
10 20 Պշք.Գնտ.Ա.Հս.Գնլ.Չպզ.Բշպ. Պէյզ. Թր. Մէգ, Ր.Ա. Գավզներ 39
10 30 Պէշք.Պէյլ.Չէնկ.Վանք. Ուրբ.ները բաւն վրկն. վերջըԻսկ.Գզկ.Գնտ.Ա.Հս.Պէպէք 28
10 20 Իսկտ.Գզկ. բացի ուրբաթէ) 20
11 — Գպա.Պշք.Գզկ.Պէյլ.Չէնկ.Վնիք. Գնտլ. Պէպ.բացի ուրբաթէ 34
11 20 Գնտ.Ա.Հս.Գնլ.Չպզ.Բշպ.Պէյ. Ուրբ. Գզկ. 33
11 30 Իսկ. Գզկ. բացի Ուրբաթէ 41
12 — Պէշք.Գզկ.Պէյլ.Չէնկ.Վանք. 20

Ամեն ուրբաթ ժամ 3 45ին Կամուրջէն շոգենաւ մը մեկնելով Իւս, Գուզգ, Պէյլ. Չէնկ. Վան, Գանտ. Ա,Հս, Գանլճ, Չպք,Բշպ, Պէյք, Թր, Պէօյ, Մէգ, պիտի հանդիպի։

Ամեն ուրբաթ ժամ 5 45ին Մէգ.էն շոգենաւ մը պիտի մեկնի եւ Պէօյ. Թր, Պէյզ, Բշպ, Չպզ, Գանլ, ԱՀս, Գնտլ, Վան, Չէնկ, Պէյլ, Գուզ, Իւսկ, հանդիպելով Կամուրջ պիտի գայ։

Ամեն ուրբաթ ժամ 5ին Կամուրջէն շոգենաւ մը ելլելով Պէշ. Օրթ. Պէյլ, Արն. Պէպ. Ա.Հս. Մրկ. Ենք. Պէյզ, Թպ. Պէօյ. Մէգ. ԵէՆ։ Ր. Ա. Գավ։

Ամեն ուրբաթ իրիկուն ժամ 9 15ին ԵէՆմ.էն շոգենաւ մը պիտի մեկնի եւ Մգ. Պէօյ. Թպ. ԵէՆ. Միր. Ա. Հիս. Պէպ. Անվ. Օրթ. Պէշ. հանդիպելով Կամուրջ պիտի գայ։

Ամեն ուրբաթ իրիկուն ժամ 10 40ին Մէգ.էն շոգենաւ մը պիտի մեկնի եւ Պէօյք, Թր, Պէյք, ԵէՆք, Չպք, Գանլ, ԱՀս, Գանտ, Չէն, Պէյլ, Գզկ, Իւսկ, հանդիպելով Կամուրջ պիտի գայ։

Ամեն ուրբաթ իրիկուն ժամ 11ին Մէգ.էն շոգենաւ մը պիտի մեկնի եւ Պէօյ, Թր, ԵէՆիք, Միրկ, Ր. Հիսար Պպք, Արն, Օրթ- Պէշկ, հանդիպելով Կամուրջ պիտի գայ։

ԻՒՍԿԻՒՏԱՐ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

Իւսկիւտարէն	Կամուրջ	Կամուրջէն	Իւսկիւտար
11 30		— —	
12 —		11 50	6 25
12 30		12 20	7 —
1 —	7	12 45	7 30
1 30	7	1 20	8 20
2 —	8 45 Վոսփ.	1 50	9 5
2 30	8 10	2 15	9 50
3 —	9 50	2 50	10 15 Գզկ.
3 15 Ֆէրպ.	9 30	2 45 Վոսփ.	10 30 Ֆէրպ
3 30	10 45 Ֆէրպ.	3 25	10 40 Գզկ.
4 15	10 20	4 — Ֆէրպօթ	11 —
4 40	35 Գզկ.	4 15	11 30 Ֆէրպ
4 45 Ֆէրպ.	11 5 Գուզկ.	5 — Վոսփ.	11 30 Գզկ.*
4 50 Վոսփ.	11 — Ֆէրպ.	4 45	11 50
5 35	11 20	5 35 Ֆէրպօթ	— —
6 15	12 5	5 40	12 10

ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐ

Իւսկիւտարէն	Կամուրջ	Կամուրջէն	Իւսկիւտար
— —	—	— —	— —
11 30	7 —	11 50	6 25
12 15	8 10	12 15	7 30
1 —	7 45 Վոսփ.	1 —	8 20
1 45	9 —	1 45	9 5
2 35	9 30	2 15	9 45
3 20	9 45 Ֆէրպ.	3 5	10 15
3 15 Ֆէրպօթ	10 15	2 45 Վոսփ.	10 30 Ֆէրպ.
4 —	10 40	4 — Ֆէրպօթ	10 40
4 30	11 — Ֆէրպ.	4 30	11 30 Ֆէրպ.
4 45 Ֆէրպօթ	11 10	5 — Վոսփ.	11 20
5 15	11 45	5 30	11 50
6 —	12 5	5 35 Ֆէրպօթ	12 10

*Այս երթեւեկութիւն ուրբաթ, շաբաթ եւ տօն օրերը տեղի չպիտի ունենայ։

ՀԱՐԷՄ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

2 — Հարէմէն Սալաճագ բացի Ուր.է)
4 — » » բացի ուր.է
10 40 » » բացի ուր. կիր. օրերէ)
11 25 » » ուր. կիր. ժ. 10.45ին
1 30 Կամուրջէն Հարէմ Սալաճագ բացի կիր.է
3 30 » » » բացի Ուր.է
10 10 » » անտի Սալաճագ բացի ուր. կիր. օրերէ
11 10 » » » Սալաճագ [կիրակի եւ ուրբաթ օրերը ժամ 10.30ին։

ԻՒՍԿԻՒՏԱՐ ՍԻՐՔԷՃԻ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՒ ԴԱՂԱԹԱՇԻ ՄԻՋԵՒ ԿԱՌԱԲԱՐՁ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

3 15 Իւսկիւտարէն Դաղաթաշ Սիրքէճի
4 45 Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
9 45 Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
11 — Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
4 — Սիրքէճիէն Իւսկիւտար
5 35 Սիրքէճիէն Դաղաթաշ Իւսկիւտար
10 30 Սիրքէճիէն Իւսկիւտար
11 30 Սիրքէճիէն Դաղ.Իւսկիւտար

Ծան.—Օդը միգապատ եղած ատեն, շոգենաւերն իրենց գտնուած տեղը պիտի մնան։